Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...1921 оной ... 21-hээ гарана | № 185 (13899) | 1972 оной августын 8, вторник | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро байгша оной июлиин 31-дэ Крымдэ болоhон социалис оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалгын дүнгүүдые зүбшэн хэлсээд, энэ уулзалга хадаа социалис гүрэнүүдтэхи аха дүү партинуудай эмхидэл ба харилсаата ябуулгые бэхижүүлхэ шэнэ ехэ алхам болоно гэhэн бата этигэл элирхэйлэн мэдүүлээ, тэрэшэлэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй делегациин ябуулгые бүрин hайшаагаа.

Социалис, коммунис байгуулалтын ябаса тухай мэдээнүүдые Крымдэхи уулзалгын үедэ абалсаhанhаань харахада, аха дүү социалис оронууд коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай съезднүүдэер хараалагдаhан түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна, ниитынгээ үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлнэ, социалис обществын түтэс хүгжэлтэ хангахаар социально-экономическа ехэ ехэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлнэ. Гэхэтэй хамта, социалис ёhоной экономическа харилсаа холбооной саашанхи хүгжэлтын, ажалшадай байдалай улам hайжаралгын шухала удха шанартай байhаниинь тэмдэглэгдэбэ.

Социалис оронуудай эдэбхитэйгээр баримталан бэелүүлдэг эб найрамдалта гадаадын политикын тон бата, нүлөө ехэтэй байhые, КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлhон амгалан байдалай программын уласхоорондын ехэ удха шанартай байhые Крымдэхи уулзалгада хабаадагшад нэгэ hаналтайгаар элирхэйлэн баталаа.

Европодо тогтоогдоhон хилэнүүдэй хубилгагдашагүй, эндэхи гүрэнүүдэй газар дайдын бүрин бүтэн байлга, уласхоорондын шахардуу байдалай hуларалгын улам гүнзэгы шэнжэтэй боложо, дэлхэй дээрэхи ажабайдалай шэнэ hалбаринуудта түхэн дэлгэржэ байhан ушар, уласхоорондын харилсаанда сүлөөтэ байдал, тэгшэ эрхын, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, алишье таладаа ашагтай байха ябадалда туhа хүргэдэг ушар социалис гүрэнүүдэй политикатай шиидхэхы холбоотой.

Германиин Федеративна Республикатай Советскэ Союзай, Польшын баталhан договорнуудай, тэрэшэлэн Баруун Берлин тушаа дүрбэн талын хэлсээнэй, ФРГ ба Баруун Берлинэй сенадтай ГДР-эй баталhан хэлсээнүүдэй хүсэндөө оролго, Францитай, мүн Баруун Европын бусад хэдэн оронуудтай алишье таладаа ашатай туhатай харилсаа холбооной хүгжөөгдэжэ байhан ябадал Европодохи байдалые шууд hайжаруулха, «хүйтэн дайнай» хойшолонгуудые хүсэд бүрин зайсуулха, Европо түбидэ хүршэ ёhоной харилсаа тогтоохо ба эб найрамдал батадхаха шухала нүхэсэлнүүдые бии болгоно.

ГДР болон ФРГ-е ООН-до түргөөр абабал, тэрэшэлэн мюнхенскэ хэлсээн эхинhээ хойшо буруу байгаа гэжэ мэдэрhэнэй үндэhөөр Чехословакиин ба Германиин Федеративна Республикын хоорондохи харилсаае заhаруулбал, Европодохи, мүн бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан байдалай аша туhада харюусаха hэн гээд КПСС-эй ЦК-гай Политбюро тоолоно.

Социалис гүрэнүүдэй эдэбхитэй политикын, бусад хабаатай оронуудай тодорхой хараа бодолой, түрүү олониитын ажал ябуулгын ашаар, гүрэнүүдэй хамтын оролдолго хүсэлэлгэ гаргаhанай ашаар Европодо бата бэхи эб найрамдал тогтоохо замдахи ехэ алхам болохо зэргэтэй зүблөө, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөө зарлаха бэлэдхэл ойрын сагта эхилхэ аятай арга боломжын хангагдаhыень Крымдэхи уулзалга баталан харуулаа.

Социалис оронууд ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёhоор зэргэ оршолгын политика баримталан бэелүүлхэ зуураа, империализмын ба хархис хүсэнүүдэй ээрхэг түримхэй ябуулгануудта шанга харюу үгэхэ, бэеэ даадаг болохын, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө арадуудай зүб зүйтэй тэмсэлые эрид шууд дэмжэхэ ябадалтай тэрэнээ зохилдуулна. Социалис хани нэгэдэлтэ оронууд американ империализмын ээрхэг түримхэй аашануудта эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа баатар габьяата вьетнам арадта саг үргэлжын туhаламжа, бүрин түтэс дэмжэлгэ үзүүлнэ, эзэмдэгдэhэн бүхы газар нютагуудhаа Израилиин сэрэгүүдые хүсэд бүрин гаргуулхын түлөө, ООН-ой Аюулгүйн Соведэй № 242 шиидхэбэриие зайлашагүй дүүргүүлхын түлөө тэмсэнэ.

Крымдэхи уулзалгын элирхэйлэн харуулhанай ёhоор, социалис хани нэгэдэл бүри бата нягта боложо үргэлжэлhөөр. Энэмнай уласхоорондын оршом соо аха дүү социалис оронуудай туйлаhан амжалтануудые батадхалгын ба хүгжөөлгын, социализм болон коммунизм байгуулалтын замаар урагшаа дабшалгын шиидхэхы нүхэсэл болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро тоолоно.

Крымдэхи уулзалгын дүнгүүдые үндэрөөр сэгнэхэ зуураа, аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хани ёhоной уулзалтанууд социалис оронуудай харилсаа холбооe саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ туhа дүхэм болоно, марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын нангин суртал бодолой түлөө тэмсэлдэ коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай нэгэдэлээ бэхижүүлгэдэнь туhа хүргэнэ гээд КПСС-эй ЦК-гай Политбюро тэмдэглэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро Крымдэхи уулзалгын тобшололнуудые бэелүүлхэ тодорхой хэмжээнүүдые хараалhан тогтоол баталан абаа.

ТҮСЭБТЭ ЮhЭДЭХИ
ЭРШЭ · ШАНАР · ДЭЛИСЭ

МҮНГЭ ЗӨӨРИ ЕХЭЭР АРЬБАЛАГДАНА

...н-Үдын «Хүндэлэлэй ...» орденто «Электромаши...» заводой урлан наринжуулаг... ухаалан зохёогшод шэнэ ... арга оньhон техникэ үйлэд... нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ ... табина. Эдэнэр урлан ...улгын, ухаалан зохёолгын ...нуудые оруулжа 70 ... түхэригэй арьбалалта хэ...эн социалис уялга абаhан ...үс заводой урлан нари...шад, ухаалан зохёогшод ... оной түрүүшын хахад ... дурадхал үйлэдбэридэ ...үлжэ, 75,1 мянган түхэ... арьбалалта хээ. Урлан ...улгын, ухаалан зо...н хүдэлмэридэ эдэбхитэй...баадаhан хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд ниитэ дээрээ 17.197 түхэригөөр урмашуулагдаа.

Заводой хүдэлмэришэн К. И. Иванов силос хуряаха «Вихрь» гэжэ комбайнда хэрэгтэй редуктор токарна станок дээрэ тошылдохо шэнэ дурадхал оруулаа. Энээнэй ашаар ажалайнь бүтээсэ аяар 10 процентээр дээшэлhэн байха юм. Редуктор hайн шанартайгаар бүтээгдэдэг болоо.

Степан Мокров халуун уурал хүргэхэ оньhон түхеэрэлгэ зохёогоо. Энэнь үйлэдбэридэ 1577 түхэригэй арьбалалта үгэхэ юм. Иимэ бэлиг шадабаритай урлан наринжуулагшад заводоймнай коллектив соо яhала олон юм. Эдэнэй оролдолгоор лэ электродвигательнуудай секцинүүдые орёохо 16.257 түхэригэй утаhан, 60 мянган киловатт-час электрын элшэ хүсэн, 2 тонно шэрэм арьбалагдаа. Заводоймнай дэргэдэ урлан наринжуулагшадай, ухаалан зохёогшодой 13 бригада хүдэлнэ. В. И. Суворов Г. А. Соколова, Р. Р. Ахмедшин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд олон дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлhэн байха юм.

«Электромашина» заводой урлан наринжуулагшад, ухаалан зохёогшод байгша он соо 200 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 103 мянган түхэригэй арьбалалта хэхэ зорилготойгоор ажаллажа байна.

Н. ДЕМИН.

hҮН ДАЛАЙН ЭЭЗЭД

РЕПОРТАЖ

Үдэ мүрэнэй эхинhээ үүрэй толон яларжа, гол дээгүүр hуунагтаhан буурал манан талын сэл ногоон зүлгэ, бургааhа hөөгүүдэй оройгоор уняартана. Хада тээhээ hэбшээлhэн жабараар туугдаhан ая гангын гашуубтар хангал хамар сорьён анхилха юм.

Иимэ сэлмэг, тунгалаг үглөө ажал дээрэ угтаhан hаалишад агаарай hайханиие таашаан, хүнэгүүдээ барин үнеэд тээшээ алхалалдана.

Эндэ, Үдын голой хойто эрье дээрэ, Нарhата гэжэ газарта Эрхирэгэй совхозой нэгэдэхи hаалиин фермэ оршоно. 194 үнеэд hүниин бэлшээриhээ hаяхан асарагдажа, hаали эхилхээ байhан үе.

Урда үдэрынь совхозой түбтэ ябахадаа тус ажахын главна зоотехник Чингис Осипович Шаракшиновтай уулзажа, hаалиин энэ фермын байдал, hаалишад, малшадайнь ажал хүдэлмэри тухай hонирхоhон, хөөрэлдэhэн байгаабди. Эндэхи hаалишад, малшад зунай бэлшээриин табан hара соо үнеэн бүриhөө мянга хоёр зуун литрhээ доошо бэшэ hү hааха гэhэн социалис уялга абаhан байна. Энэнь СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн баярые ажалай үндэр амжалтаар угтаха гэhэн hаалиин фермын коллективэй шиидхэбэри юм. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхын тула ажалшан бүхэн шармайн оролдоно.

— Зунай бэлшэриин эхилhээр хоёр hарын туршада фермын hаалишад бүхы дээрээ үнеэн бүриhөө 600 килограмм hү hаагаад байна,—гэжэ совхозой главна зоотехник хэлэнэ.—Тиихэдэ түрүү hаалишад, нёдондо жэлдэ совхоз соогоо эгээл ехэ hү hаажа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэhэн Дулмажап Гармаевна Ширапцынгеева, мүн эрхим зэргэдэ ябадаг Софья Степанова гэгшэд энэ үе соо үнеэн бүриhөө зургаан зууг холо дабуулаа.

hүнэй сүүртын hаалишад, малшадтай хөөрэлдэхэ, сагаан эдеэ элбэгжүүлхэ талаар абаhан социалис уялгануудаа амжалтатай бэелүүлжэ байhандаа баяртайнууд. hү абалгаяа улам дээшэлүүлхын тула бэлшээриеэ hайнаар ашаглана. Үнеэд үдэр, hүнигүй адуулагдажа, үдэртөө гурба удаа hаагдаха юм. Мүн hаагдаhан литр hүндэ 200 грамм хүрэтэр таряа талханай зүйл hайса буйлуулагдан үнеэдтэ үгтэдэг. Фермын хүдэлмэришэн бүхэн үдэр үдэрэйнгөө ажалай гуримые hарин нягтаар сахижа hуранхай.

Зунай үнгэрhэн хоёр hарын туршада тус фермэ 1175 центнер, жэлэй эхинhээ хойшо 2068 центнер hүн гүрэндэ тушаагдаhан байна. Гүрэндэ тушаагдаhан hүнэй шанар hайн, тоhолигынь 3,5—3,8 процент болоно.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Бэрхэ hаалишан С. Т. Степанова тоо бүридхэгшэ Д. Э. Раднаева хоёр. 2. Түрүү hаалишан Д. Г. Ширапцынгеева hаалга дээрэ. 3. hаалиин фермын байдал.

К. ГАБАЕВАЙ фототекст.

...ДЭР ...ГАСЫН ...ЛӨӨ

...лангай үндэр ургаса ... түлөө тэмсэлдэ эрхим ...аруулhалга хэрэгтэй. Тарялан дээрэ ургадаг буртаг ...огооe саг болзор соонь усадхаха тон шухала гэжэ ...

...тын аймагай олонхи ажа... энэ шухала хэмжээ ...эрэнхы дээрээ хангалта... ...эргэдэнэ. Июниин 12-hоо ... хүдөө ажахын авиациин ... тарялангай буртаг үбhэ ... хүдэлмэри ябуулагдаба. ... тус аймаг дотор ни... ...ал хэргдээ. ..., авиациин ажалшадта туhалха газар дээрэхи хамhабариин албан хаа хаанагүй hайнаар эмхидхэгдэhэн байгаа гэхын аргагүй. Жэшээлхэдэ, Ноехоной таряашад авиациин хүдэлмэрилэгшэдтэ туhалха талаар өөhэдынтөө хэхэ ажалые бэлдээгүй, миил hуужа байдаг ушар али олон тохёолдоhон байха юм.

Бусад ажахынууд химиин аргаар буртаг ургамалнуудые усадхаха хүдэлмэри саг болзор соонь hайн шанартайгаар үнгэргөө. Авиациин хүсөөр 2,4—Д гербицидээр 13 мянга гаран гектар тарялангай буртаг үбhэн усадхагдаhан байна. Харин хараалагдаhан түсэбэй ёhоор аймаг дотор 14,3 мянган гектар тарялангда химиин сэбэрлэлгэ хэгдэхэ байгаа. Теэд зарим ажахынууд газар дээрэхи арга хэрэглэн тарялангайнгаа буртаг ногооe сэбэрлэнэ. Иимэ аргаар Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 377 гектар, Сэлэнгын, Химнын совхозууд 551, 434 гектар талмайн буртаг үбhэ усадхаhан байна. Харин «Эрдэм» колхозой тарялан дээрэ харууhалгын хүдэлмэри хангалтагүй ябуулагдана. Эндэ аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэл зэмэтэй. Юуб гэхэдэ, тэндэhээ табигдаhан техникын ажалай бүтээсэ тон бага, хүдэлмэрилэгшэдэйнь ажалай журам hула байгаа.

Буртаг үбhэ усадхаха хүдэлмэри гансахан тарялан дээрэ хэгдэнэ бэшэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 120 гектар талмай дээрэ таригдаhан олон жэлэй үбhэ ногооной үрэhэнэй участок гербицидээр сэбэрлэгдэбэ.

Н. НАМСАРАЕВ,
«Улаан-Сэлэнгэ» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

...Р БҮЛӨӨРӨӨ—ҮБhЭНДЭ

...й элдин hайхан саг ороод, ... ногооной бурьялан ургаhан үе hэн. Хонгоодор... ...й эгээл үнинэй комбайнер ...ыденович Шобосоев нэгэ... ...ерээд, hургуулиhаа та... ...хибүүдээ суглуулжа, хэлээ тааналд ехэ болоо ха юмта,—гэбэ.

— Үгы, теэд хэр өөhэдөөрөө бираха зонбибди? — гэжэ арбан үхибүүдэй эхэ Иринчин Лопсоновна нүхэрынь марганяар хэлэбэ.

— Бирахабди даа! Би өөрөө морин косилкаар ногооень сабшаад үгэхэб. Лиза, Аня, Катя басагаднай морин тармуураар тармаха, ши эжымнай багахан Витя, Петя, Баяр хүбүүдээ дахуулаад, үбhөө бухаллаха, бухалаа зөөхэт. Битнай ехэ хүбүүн Володитоёо hүрилхэб, — гэбэ.

«Би тиимэ ажал хэхэб, ши тиимэ ажал хэхэш»,—гэлдэжэ, үхибүүдынь баяртайгаар шуушаба.

Тиигэжэ Буда Цыденович Иринчин Лопсоновна хоёр бүхы арбан үхибүүдэйнгээ найман ехэнүүдыень дахуулаад, тусхай звено болоод, үбhэндэ гараа hэн. Хонгоодорой hү hаалиин фермын хажуудахи 35 гектар сабшалан даажа абаад, түрүүн косилка, аса, тармуур гэхэ мэтээ хуу заhабарилжа, бүхы хэрэгтэй юумэеэ бэлдээд, үбhэндөө гараа hэн.

...Мүнөө жэлдэ тусхай сабшалан газар абаад, гэр бүлэ нэгэ звено болоод хүдэлхэ ...бди. Абаха түлөөhэ... ...е нэгэ мүhэн болохо ... Бидэ ондоо хүнүүдhээ ... дутахабибди. Үхибүүд, ...

Эхилhэн үдэрhөөнь хойшо үе-үе болоод лэ хура бороо орожо, hаад ушаруулаашье hаань, 6—8 гектар сабшаад лэ тэрэнэйнгээ үбhэ түргэн хатаажа сомодог байба. Мүнөө 25 гектарай ногоо сабшаад, 300 центнер үбhэ hүрилэнхэй. Бүхы үбhөө тракторай шарга дээрэ сомоо.

Л. ИРИНЦЕЕВ.
Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхоз.

...РГЫЕНЬ ОЛООД

...гшэ июль hарын хахад... хойшо хура бороо ходо ... үбhэ хуряалгада бэрхэ... байдал тохёолдуулаашье ...най Худанай совхозой ... отделениин механиза... ажалаа зүбөөр эмхидхэ... ...ханшье арга боломжые ... горитой сенаж дараа; ...ата тэжээлшье бэлэдхээ. ... үнинэй механизатор ...екуновой хүтэлбэрилдэг ...тьевкэ тосхоной үбhэшэд ...гөө ёhоор 175 тонно се...аад, мүнөө 240 ... тиимэ шэмэтэ тэжээл бэ... байна.

...гдаhан ногооe hайнаар ... юрын аргаар хуряажа ... аргагүй, ходо хура бо... ...hаниие хараада абан, ... тракторай косилкаар ... наратай сэлмэг ...тэ hалижэ, урбуулжа ... түргэн хатаагаа. Үбhэнэй ... хахад соо hүүрэжэ, 55—60 процент шиигтэй болоходонь тармаад, тракторай тэргэнүүдтэ ашажа, тусгаар ханалгадаhан траншей соо хээд дараа. Бригададаа долоон тракторта юм. Эдэ техникын хүсөөр Хүнды, Бургааhата гэжэ газарнуудта сенаж дарагдаад, полиэтиленовэ пленкоор хушагдаа.

Мүн хура бороотойдо ойдо гаража, модоной ногоон набшэ намаа сабшаад асаржа, тэрэнээ хонидой хашаа доро хатаадаг байба. Тэдэнэр хамта 500 центнер набшаhата тэжээл бэлэдхээ. Тиигэжэ эндэхид совхоз дотороо тэжээл бэлэдхэлгээр түрүү зэргэдэ гараа.

Мүнөө тус бригада бүхы хүн зоноо, машина, техникэеэ абаад, Бэлшэр гэжэ газарта үбhэ сабшажа, хуряажа байнхай.

Б. САНЖИМИТЫПОВ,
Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой парткомой секретарь.

ЗЭРЛИГ БОМБОДОЛГО БОЛЮУЛГАХА!

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй мэдүүлгэ

Юрын барилга түхеэрэлгэнүүдые, тарилгануудые үгы хэхын тула, hургуулинууд болон больницануудые hандаргахын тула, вьетнам арадта эсэргүүгээр авиаци ба далайн-сэрэгэй флот улам ехээр хэрэглэн, США-гай хэдэг империалис түримхэй ябуулгын улам hүжэрөөгдэжэ байhан Индохитадтахи байдал дэлхэйн арадуудай анхаралые дахинаа татажа байнхай. ДРВ-гэй хүн зоноор олон районуудые олон самолёдуудаар таhалгаряагүй бомбодожо, далай дээрэhээ буудажа байhан ябадал, геофизическэ дайнай зэбсэгүүдые хэрэглэхын хажуугаар даамбанууд ба хаалтануудые зорюута үгы хэжэ байhан ушар олон миллион амгалан зоной ажамидаралые аюулда оруулна.

Вьетнамда эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгые буруушааhан олониитын хүдэлөөн дэлхэйн бүхы түбинүүдтэ улам үргэдэн дэлгэрнэ, американ империализмын Индохитадтахи хорото муухай дайе дары болюулха тухай арадуудай эрилтэ улам шангаар табигдадаг болоожо байна.

Вьетнамай, Лаосой ба Камбоджын арадуудые эрид шууд дэмжэхэ тухай Европын коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай Париждахи конференциин уряае совет хүнүүд эб найрамдалай тала баригшадтай хамта дэмжэнэ. Индохитадай арадуудые дэмжэхэhээ, Америкын хорото бузар ааша элишэлхэhээ үлүү нангин, яаралтай зорилго мүнөө байхагүй гэhэн конференцидэ хабаадагшадай мэдүүлгые бүхы совет олониитэ халуунаар дэмжээ.

Индохитадай арадуудта эсэргүү американ сэрэгшэдэй харата зэрлиг шэнэ ябуулгануудаар дураа гутан зэбүүрхэhэн совет хүнүүд американ ээрхэг түримхэй ябуулгын улам hүжэрөөгдэжэ байhые эрид шууд буруушаана, ДРВ-гэй даамбанууд ба уhа хааhан бусад түхеэрэлгэнүүдые бомбодохоёо болихо шанга эрилтэ США-гай урда табина. Ээрхэг түримхэйшүүлэй зэбсэгтэ хүсэнүүд Индохитадай оронуудhаа гаргагдаха ёhотой, эндэхи арадууд өөhэдынгөө хуби заяае гадаадын ямаршье хамааралгагүйгөөр шиидхэхэ эрхэтэй.

Эб найрамдалай тала баридаг совет хүнүүд Вьетнамай асуудалые шиидхэхэ зам тухай ДРВ-гэй правительствын, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын дурадхалые эрид шууд дэмжэнэ, амгалан тайбан, сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалда ажаhууха эрхэеэ хамгаалжа байгаа Индохитадай арадуудтай аха дүүгэй ёhоор hаналаа нэгэдэн талархажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

...ТЕРАТУРА, ...КУССТВЫН ...ЭРНҮҮД ...ШҮҮРТЭ ...ҮРЭБЭ

Август hарын хоёрой үдэр Буряадай литература, искусствын hайндэр эхилээ гэжэ энээнэй урда тээ мэдээсээ hэмди. Республикымнай театрнуудай, «Байгал» ансамблиин артистнууд, уран зохёолшод, уран зураашад табан хоногой туршада Бэшүүрэй аймагай ажахынуудаар ябажа, хүн зонтой уулзаhан, шэнэ бүтээлнүүдэйнгээ выставкэ харуулhан, концерт, зүжэгүүдые табиhан, зохёолнуудаа уншаhан, түсэбүүд тухайгаа хөөрэжэ үгэhэн байна.

Августын табанай үдэр уран зохёолшод И. Калашников, Д. Улзытуев, Ц. Галанов, В. Петонов, В. Липатов, Ю. Игумнов гэгшэд Дунда-Хэрээтын Соёлой байшан соо нютагай уншагшадтай уулзаhан байна. Тиихэдэ «Байгал» ансамблиин, Буряадай драмын, ородой драмын, оперо баледэй театрнуудай артистнууд Харланда, Билюутэдэ, Шанагада зүжэг, концертнүүдые харуулаа. Уран зурагай выставкэ августын 5—6-най үдэрнүүдтэ Бага-Куналейдэ нээгдэhэн байна.

Августын зургаанай үдэр уран зохёолшод Гушадай соёлой байшан соо уулзалга хээ. Тиихэдэ буряадай драмын театрай артистнууд Дунда-Хэрээтын хүн зондо зүжэг харуулаа. Шэбэртынхид «Байгал» ансамблиин артистнуудые нэрьемэ альга ташалтаар угтаа. Ородой драмын театрай коллектив Охин-Булагай соёлой байшан соо зүжэг харуулаа.

Үдэшын найман саг. Бэшүүр тосхон. Аймагай Соёлой ордон соо хүн зон олооро сугларанхай. Эдэнэр Буряадай оперо болон баледэй театрай бүлэг артистнуудай табиhан концерт hонирхон хараба.

Түгэсхэлэй энэ үдэшэ дээрэ республикын Культурын министрэй орлогшо Ж. Ц. Цыренимаев үгэ хэлэбэ. Республикын театрнуудай, «Байгал» ансамблиин артистнууд, уран зохёолшод, уран зураашад Бэшүүрэй аймагай ажахынуудай хүн зонтой хори гаран уулзалга хээ. СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн баярта hайндэрэй дүтэлжэ байhан үедэ үнгэрhэн энэ hайндэр манай соёл культурын хэр hалбаржа байhые, хүн зоной алишье талаар нилээд ургаhые эли тодоор харуулба.

КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь А. В. Пластинин аймагай ажалшадай зүгhөө артистнуудта, уран зохёолшодто, уран зураашадта халуун баясхалан хүргэжэ, саашадаа иимэ уулзалгануудые ходо үнгэргэжэ байхыень хүсэхэ зууралаа, амаршалгын адрес, грамотануудые барюулаа.

Манай корр.

УРМА ЗОРИГ НЭМЭБЭ

Иосиф Сыренович Хумаев Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой түрүү малшадай нэгэн юм. Энэ нүхэр хамтын мал ажалда хори гаран жэл соо таһалгаряагүй хүдэлжэ, нилээд баян дүй дүршэлтэй болоһон байна. Тиимэл хадаа түрэл колхозойнгоо, мүн аймагайнгаа малшадай дунда мэдээжэ болонхой. Дүршэл баянтай энэ малшан һаяхан КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтажа, бүри урма зоригтойгоор ажаллажа байна.

Нүхэр Хумаевай ударидадаг гүүртын малшад үнгэрөөшэ үбэлжэлгын үедэ үхэрнүүдээ һайнаар харууһалжа, гарза хоролтогүйгөөр ондо оруулаа һэн. Мүнөө тэдэнэй харууһалдаг 209 толгой һарлаг Забит гэжэ холын бэлшээридэ гаргагданхай. Зунай тунга ногоотой бэлшээридэ энэ гүүртын малшад һарлагуудаа һайнаар адуулжа. шэгнүүрыень ехээр нэмээхэ зорилготой. Бэлшээринигээ газарые һайса мэдэдэг һэн туладаа тэрэнээ 8—10 хоноод лэ һэлгэжэ байдаг заншалтай болоһон байна.

— Бэлшээридэмнай ногооной ургаса һайн. Үхэрнүүднай яһала таргалжа байна. Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой малшадай үүсхэлые дэмжэжэ, зунай бэлшээриин з... үлэрэй туршада һарлагуудайнтаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ 700 граммһаа бага бэшээр нэмээхэ гэһэн социалис уялга абаа һэмди, — гэжэ Иосиф Сыренович хөөрэнэ.

Энэ гүүртын һарлагууд ерэхэ намартаа гүрэндэ тушаагдаха юм. Дүршэл ехэтэй малшанай абаһан уялгаа бэелүүлжэ шадаха байһанда найдамаар.

П. ЖУЖАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: малшан И. С. Хумаев.

Авторай фото.

Галуута-Нуурай

һонин

Нүүрһэшэдэй найдамтай нүхэд

Шулуу нүүрһэшэдые гэнэ усалһаа хамгаалдаг, түрүүшын туһаламжа үзүүлдэг, тэдэнэрэй ами наһа абардаг хүнүүдые энэрхы сэдьхэлтэн гэжэ нэрлэдэг байна. Үнэндөө, тэдэнэрые эрэлхэг зоригтон гэжэ нэрлэхэдэ, ехэ алдуу болохогүй байха.

Гусиноозерскын шахтануудта гэнэ усал саратшадай командир Г. Сарапуловай хүтэлбэрилдэг взвод шахтернуудай дунда хүндэтэй болонхой. Абаралгын командынхид нүүрһэшэдэй дүтын хани нүхэд. дайшалхы туһалагшад болоно. Нэгэтэ нимэ ушар болоһон байгаа. Бальжинима Бальжиевай бригадын проходчигуудай 73-дахи лава бэлдэжэ байтар, газарай хүрьһэн хэмхэржэ унаад, гадаргаа гараха замыень хаажархиһан байгаа. Эрэлхэг зоригто абарагшадай туһаламжаар проходчигуудай хэниинь

шье аюулда ороогүй һэн.

Командирнууд И. И. Грешилов, И. О. Бутаков, А. С. Раев. М. С. Фалилеев, С. К. Белых, И. П. Савельев, И. С. Матвиевский гэгшэд 15—20 жэл соо абарагшадаар хүдэлжэ байбашье һаа, түрүү дүй дүршэл шудалхын. мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлхын хойноһоо саг үргэлжэ оролдожо ябадаг. Мүнөө тэдэнэр нүүрһэ малтадаг техникэ шудална.

Түрүү коллектив

Гусиноозерскын барилгын материалнуудые бэлэдхэдэг участогай коллектив СССР-эй 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө ажалай вахтада жагсанхай. Жэлэйнгээ түсэбые байгша оной декабриин 25 болотор заатагүй дүүргэхын тула эрмэлзэнэ.

Тус участогай хүдэлмэришэд һүүлэй үедэ һайн шанартай продукци гаргадаг болоо. И. Д. Маганцев, Г. К. Каюмова, И. А. Овчинников, А. П. Решетников гэгшэдэй даадаг бригаданууд илангаяа һайнаар ажаллана. Ахалагша мастер В. Ф. Аверинэй даадаг эбтэй эетэй коллектив модо хюрөөдэхэ хүндэ ажал оньһожоруулхын хойноһоо оролдоно.

Барилгын материалнуудые бэлэдхэдэг участогай хүдэлмэришэд зургаа һарынгаа түсэб 109 процент, сонхын можо хэхэ даабарие 143 процент дүүргээ. Тиихэдэ энэ хугасаа соо 1844 кубометр бетонно хэрэгсэл, 5830 кубометр хюрөөдэгдэмэл модон гаргагдаһан байна. Тус предприяти түрүүшын хахад жэлэй туршада 40 мянган түхэригэй олзо доход оруулаа.

Табан жэлэй түсэб—гурбан жэлдэ

Нютагай промышленностиин мэдэлэй Гусиноозерскын леспромхоз хахад жэлэйнгээ даабари үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ хугасаа соо 39.113 кубометр модон захигшадта эльгээгдээ. Энэнь хараалагдаһан түсэбһөө 11.313 кубометрээр ехэ болоно.

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан хүдэлмэришэд эндэ олон. Жэшээлхэдэ, Василий Бордалеевай даадаг екладай хүдэлмэришэд нүхэдэйнгөө дундаһаа шалгарна. Лидия Кудрявцевагай мастераар хүдэлдэг модо ашаалдаг цех ажалдаа эрхим үрэ дүн туйлана. Ажалай ветеран П. С. Тосенкын хүтэлбэрилдэг бригада зургаа һарынгаа даабари 140 процент дүүргээ. Тэрэнэй бригадын хүдэлмэришэд табан жэлэйнгээ түсэбые гурбан жэл хахадай туршада дүүргэхэбди гэһэн социалис уялга абаһан байна.

В. САМБУЕВ.

Адхашье ороохо алдахагүй

ҺААДГҮЙГӨӨР ТУШААЖА АБАХАБДИ

Байгша ондо сагай уларилай хэды таарамжагүй байгаашье һаань, республикымнай ажахынуудай таряашад, механизаторнууд ороохо таряанайнгаа ургаса һайнаар харууһалжа, буртаг үбһыень дары усадхаһан байна. Тиин эдэнэрэй оролдожо ургуулһан ороохо таряанай баян хэшэгые тушаан абажа, үйлэдбэрилдэг манай захиргаанда мэдээтэй пунктнуудай хүдэлмэришэд мүнөө үедэ ороохо таряа, үбһэ, ногооной гурил тушаан абажа. бэлэдхэхэ түсэбөө еүм дүүргэхэ талаар горитойхон ажал ябуулжа байнхай.

Тиихэдэ гол түлэб ороохо таряанай шэнэ ургаса һаадгүйгөөр, бүри ехээр тушаажа абахын тула ороохо таряа тушаажа абадаг аймагуудай пунктнуудай хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ таряа хадагалха складуудаа сэбэрлэхэ, һалхитуулан хатааха, ашаха, буулгаха оньһон түхеэрэлгэнүүдээ шэнэдхэн заһабарилжа, улам үргэдхэнэ. Һүүлэй мэдээгээр, республикымнай аймагуудтахи ороохо таряа тушаан абаха пунктнуудта заһабарилгын хүдэлмэри яһала урагшатайгаар ябуулагдана гэжэ тэмдэглэлтэй. Зарим аймагуудта, жэшээлбэл, Бага-Бунхалейн, Загарайн, Мухар-Шэбэрэй пунктнуудта заһабарилгын ажал саг болзортоо дүүргэгдэжэ, шэнэ ургаса тушаан абалгадаа һайнаар бэлдэнхэй. Тиихэдэ Зэдын, Сэлэнгын, Улаан-Үдын мелькомбинат болон таряа тушаажа абаха бусад пунктнууд шэнэдхэн заһабарилагдажа дүүрэхэ дүтэлөө.

Нёдондо ороохо таряа тушаан абаха аймагуудай пунктнууд саг соогоо заһабарилагдажа, 100 гаран мянган тонно шэнэ ургаса абажа бэлэдхээ һэн. Тэрэнэй 93 процентнь (таһалгаряагүй хура бороогой ороһонһоо уламжалан) бэлэдхэлэй шанарта хүрэмөөр бэшэ үлүү ехэ шиигтэй байһан юм. Тиимэл пунктнуудай хүдэлмэришэдэй оролдолго хүсэлөөр ажахынуудай тушааһан эды ехэ ороохо таряан саг соогоо сэбэрлэгдэн хатаагдажа, бүритажа гутангүй хадагалагдаа бэлэй.

Гадна эгээл энэ шахардуу үедэ ороохо таряа ехээр ургуулдаг Зэдын аймагай пункт уһанай үертэ эбдэржэ, горитойхон хохидол ушаруулаа. Тиигэжэ ороохо сэбэрлэхэ, илгаха, хатааха, ашаха, буулгаха оньһон түхеэрэлгэнүүдынь бүхыдөө эбдэржэ, хэрэглэмжэһээ гаргагдаашье һаань, пунктын коллектив богони болзорто зарим түхеэрэлгэнүүдыень шэнэдхэн заһабарилжа, 8 мянган тонно ороохо таряа тушаажа абаһан байна.

Гэхэтэй хамта нёдондо Ехэ-Хүдэриин, Бэлюутын, Мухар-Шэбэрэй пунктнуудай ороохо хатааха түхеэрэлгэнүүдынь ходо эбдэржэ, түхэреэн сүүдхын туршада хүдэлгэгдэдэггүй байһан юм. Тэрэшэлэн таряа асарһан автомашинанууд саг соогоо ашаагаа буулгангүй, пунктын үүдэндэ үни удаан түрисэлдэжэ. сагаа мили һула үнгэргэгшэ һэн. Гадна зарим пунктнуудай ороохо тушаан абагшадай шанар, шэгнүүрыень буруугаар тэмдэглэдэг байһаниинь элирүүлэгдээ.

Тиимэһээ манай захиргаанда мэдээтэй ороохо таряа тушаан абаха пунктнуудай хүдэлмэришэд байгша ондо нёдондонойнгоо алдуу дабтангүй, бүри ехэ ороохо тушаан абажа бэлэдхэхэ дүүрэн аргатай байһанаа мэдүүлнэ. Юуб гэхэдэ, мүнөө республика доторнай хоёр жэлэй түсэбэй ороохо багтааха складууд шэнээр баригданхай юм. Тиихэдэ Үдэ голой урда бэедэ баригдаһан 21,5 мянган тонно ороохоной багтаамжатай шэнэ элеватор ашаглагдаха байна. Мүн эндэ часай туршада 16 тонно ороохо хатааха түхеэрэлгэ тодхогдонхой.

Тэрэшэлэн ороохо тушаан абаха пунктнуудтамнай бүхыдөө часай туршада 300 тонно таряа хатааха 35, ашаа буулгаха 55, тэрэ тоодо ехэ ашаанай 41 түхеэрэлгэнүүд тодхогдоһон байна. Мүн 15 тонныя ашаанай автомашинын ороохо 5—6 минутын туршада эюулхэ 16 түхеэрэлгэтэйбди.

Түмэр харгын дэргэдэхи пунктнуудта ороохо буулгаха, ашаха хүдэлмэри хүсэд оньһожоруулагданхай. 180 мянган тонно ороохоной багтаамжатай, дулаан агаараар үлеэлгэжэ хатааха түхеэрэлгэ мүн лэ шэнээр баригдаба.

Зэдын аймагай нёдондо ехэ усалда ороһон пункт мүнөө шэнэдхэгдэн һэльбэгдэжэ байна. Гансахан хахад жэлэй туршада эндэ 100 мянган түхэригэй барилга хэгдээ юм. Тиигэжэ 9,6 мянган тонно ороохоной багтаамжатай складууд шэнэдхэгдэн заһабарилагдажа, шиигтэй таряа хатааха «ЗС-8» түхэлэй түхеэрэлгэ һуулгагдаа. 15 мянган дүрбэлжэн метрэй талмай түмэр бетоноор хушагдаа, жэгдэлэгдээ. Саашадаа тушаагдаһан ороохоной шанарые зүбөөр тодоруулхын тула ороохо хатаагшадай, лаборантнуудай зүблөө үнгэрөөбди.

Эдэ үдэрнүүдтэ пунктнуудые шэнэдхэн заһабарилгада Загарайн пунктһаа Г. Карамзин, В. Тарабукин, Шэнэ-Элхиһээ П. Алексеев. Мухар-Шэбэрһээ В. Есин, А. Калашников, Суулгаһаа А. Бурлаков, Улаан-Үдэһөө А. Татауров, Я. Голубь, Харланһаа И. Герасимов, В. Пойманов болон бусад эрхимээр ажаллажа, онсо шалгарна.

Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй шэнэ ургаса тушааха колхоз, совхозууд гүрэндэ гол түлэб һайн сортын ороохо тушааха оролдохо зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, эрхим шанартай таряа тушааһан ажахынууд нэмэлтэ түлбэри ехээр абадаг байна бшуу.

Ороохо таряа ашаһан автомашинануудай пунктын үүдэндэ олоороо исалжа, зогсохогүйн тула колхоз, совхозууд ороохо тушаан абаха пунктнуудтай хамта хэлсэжэ, тусхай график зохёохо болоно. Тиигэбэл автомашинанууд бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэгдэхэ байна.

Нигээд лэ ойрын үдэрнүүдтэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдан абаха ба шанарыень шалгаха инспекци болон арадай хиналтын пунктнуудай хэр зэргэ бэлэн болгогдоһые шалгажа, дутагдалнуудыень дары усадхаха зэргэтэй.

А. КОСЫГИН,
талха таряанай продуктнуудай Буряадай захиргаанай тушаан абалгын таһагай начальнигай орлогшо.

ШЕФҮҮД ТУҺАЛБА

Гүрэнэй банкын Хориин таһагай болон түбэй 2435-дахи нөөсэлгын кассын коллективүүд Анаагай совхоздо 100 гаран центнер үбһэ һүрилжэ, 2 тонноһоо бага бэшэ набша намаа бэлэдхэжэ үгэхөөр шиидэһэн байна. Тиин һаяшаг эдэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд хэлэһэн үгэдөө хүрөө. Эндэ Гүрэнэй банкын харуулшан П. А. Горшков, нөөсэлгын кассын главна бухгалтер Д. Ж. Жалсанова, Гүрэнэй банкын ахалагша бухгалтер Д. Ц. Дондокова, бухгалтер Л. К. Бакшеева гэгшэд онсо шалгараа.

Ц. ЦЫДЫПОВ.

АЖАЛ ХЭРЭГЫНЬ УРАГШАТАЙ

Баргажанай аймагай Уланай болон Хилганын колхознигууд байгша оной түрүүшын хахад соо хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ талаар абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Хилганын колхозой хонишод июлиин 5-най байдалаар 12 мянган толгой хонидые хайшалжа. түсэбөөр хараалагдаһанһаа 100 центнер үлүү нооһо абаһан байна. Эхэ хонидой отарые даагшадай дундаһаа Октябриин революциин орденоор шагнагдаһан Ламажап Сангадиев бултанһаа ехэ нооһо абаба. Тэрэ хадаа хонин бүриһөө 3,9 килограмм нооһо хайшалха гэһэн социалис уялгаяа холо үлүүлээ — хонин бүриһөө 4,84 килограмм нооһо абаһан байха юм. 65 наһатай пенсионер Л. Д. Борисов, Н. Ш. Тугутов, Д. С. Малатхаев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг коллективүүд нооһо абаха түсэбтэ даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэнхэй.

Уланай колхозой хонишод нооһо абалгаар жэлэйнгээ түсэб июлиин 4-дэ сүм бэелүүлээ. Нүхэд Н. Т. Бубеевэй, Т. С. Зандановай, Ц. Б. Бадмаевай болон бусадай отаранууд илангаяа ехэ нооһо абажа шадаа.

Уланай колхозой һаалишад абаһан социалис уялгануудаа баһал амжалтатайгаар бэелүүлбэ. Тус колхоз байгша оной түрүүшын хахад соо гүрэндэ һү тушааха даалгабаряа июниин 30-най байдалаар 121,1 процент дүүргэһэн байна.

Хилганын колхоз һү һааха. гүрэндэ худалдаха даалгабаряа июниин 30-до 10 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байгаа. Түрүү һаалишад Клара Гармаева, Шалсама Бадмаева, Цэцэг Гомбоева гэгшэд бултанһаа ехэ һү һааһан байха юм.

Эдэ колхозууд гүрэндэ мяха тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб баһал болзорһоонь урид амжалтатайгаар бэелүүлбэ.

Улан, Хилгана нютагуудай ажалшад адууһа малдаа элбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө энэ үедэ оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Г. БАДМАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

САГ СООНЬ ХУРЯАХАБДИ

Манай совхоздо мал ажал гол һалбаримнай болоно. Адууһа малаа тобир тарган байлгажа. гүрэндэ тарган мяха, һү. нооһо ехээр тушааха гээшэ юунһээ дулдыданаб гэбэл. зунай тунга ногоон дээрэ малнуудаа һайнаар харууһалжа таргалуулха, мүн тиихэдэ үбэлжэлгын үедэ бардам хүрэхэ тэжээлээр хангаха хэрэгтэй гэжэ хэлэхэ байнаб.

Тиимэһээ эртэ хабарһаа эхилжэ, сабшалангаа һайнаар уһалха, наг шэбхэ болон бусад минеральна бодосуудые ехээр тэндээ гаргажа, агрономиин заабаряар газараа зүбөөр хэрэглэхэ тон шухала.

Би 13 жэлэй туршада луговодоор хүдэлхэ зуураа ажалай «таабарине» нилээд тайлбарилжа таниһан гээшэб гэжэ хэлэбэлни буруу болохогүй гэжэ һананам.

Нёдондо манай совхозой үбһэ хуряалгын зарим звенонууд гектар бүриһөө дунда зэргээр 30 центнер хүрэтэр үбһэ абаһан байха юм. Энэмнай луговодуудай эршэмтэ ажалые тодоор гэршэлнэ ха юм. Мүнөө жэл совхозоймнай газар нилээд һайнаар элдүүрилэгдээ. Тиимэһээ нёдондонойхиһоо бага бэшэ тэжээл бэлэдхэгдэхэ гэжэ бата найдагдана. Намда Баян-Булагай 78 гектар намагтай сабшалан даалгагдаһан байгаа. Тусхай лугомелиоративна бригада эндэ эмхидхэгдээгүй. харин совхозой олон трактор болон машинанууд хэрэгтэй сагтань эльгээгдэжэ, ехэ туһаламжа үзүүлһэн. Даалгагдаһан 78 гектар сабшалангаа хабартаа һайса уһалһан. 50 гектарынь минеральна бодосуудаар үтэгжүүлһэн. 100 гаран тонно наг шэбхэ гаргаһан байнабди. Шугы. тохойн сабшалангые жэжэ һөөг бургааһанһаа сэбэрлээбди. 50 гектар сабшалан борнойлогдоһон байна.

Үбһэ хуряалгын үедэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд намда сенаж дараха тусхай звено даалгаһан байха юм. Өөрынгөө даажа абаһан, уһалһан газарта мүнөө хүдэлнэб. Звенодомнай бүхыдөө 26 хүн тоологдоно. Тэдэнэй 5-ниинь трактористнар болон косилкашад. бэшэниинь һургуулиин һурагшад юм.

Бидэнэр июль һарын 18-һаа ногоо унагаажа эхилээд, мүнөө сенаж даралгаяа дүүргээбди. Энэ хүдэлмэридэ бүхыдөө морин 2 косилка. 8 морин, «ДТ-75» түхэлэй 1, МТЗ түхэлэй 3 трактор хабаадуулагдаа. Трактористнар Е. Яковлев, Г-Ц. Дашиев, косилкашан П. Тайшихин гэгшэд эрхим һайнаар хүдэлөө. Мүнөө 50 гектар сабшалангай ногоон унагаагдажа, 400 шахуу тонно сенаж дарагдаад байна. Июль һарын 30-да сенаж даралгаяа дүүргэжэ, полиэтиленовэ пленкоор хушаһан байнабди. Сенаж бэлэдхэхэ заабари саг үргэлжэ баримталан ажаллаабди.

Манай коллектив нийтын малда шэмэтэй һайн тэжээл элбэгээр бэлэдхэхын тула эршэмтэйгээр. бүхы һанал бодолоо табижа ажаллаа гэхэдэ буруу болохогүй. Юуб гэхэдэ, даалгагдаһан даабаряа саг болзор сооонь дүүргэһэн байнабди.

Үлэгшэ 28 гектар газарайнгаа ногоо сабшажа, үбһэн болгохо ёһотойбди. Мүнөө тэрэ участогтаа хүдэлжэ байнабди. Энэ сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнерһээ бага бэшэ үбһэ хуряаха түсэб бидэндэ үгтэнхэй. Ногооной ургасые хараад багсаажа үзэхэдэ, үбһэ бэлэдхэхэ даабаримнай үлүүлэн дүүргэгдэхэ хэбэртэй.

Гэхэтэй хамта һайн шанартай үбһэ бэлэдхэхэ асуудалда анхарал табигдана. Сабшалга тармалга хоёрой хоорондо ехэ забһар гаргахагүй гэжэ оролдонобди. Тиимэһээ наратай үдэр. час бүхэниие һамбаашалан хүдэлхые оролдонобди.

Сугтаа хүдэлһэн нүхэд—шударгы хүбүүд. басагад тухай хэлэхэ дурам хүрэнэ. Эдэ үхибүүд минии ашанар болоно. Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ гээшэ үнинэн коммунистын, хүтэлбэрилэгшын нангин уялга ха юм. Үхибүүд ажал хэхэдээшье, хүндэ хандахадаашье, үгэһэн даабари дүүргэхэдээшье ондо ондоо байдаг гээшэ.

Нэгэ нимэ ушар болоһон юм. Һургуулиин һурагша Владимир Раднатаров, залуу хүдэлмэришэн Геннадий Долгов гэгшэд ажалай үедэ шугы бургааһаар зайгаад. мүртэй хүдэлмэри хэхэгүй, хүнэй үгэ дуулахаар тиимэ бэлэхэн бэшэ хүбүүд байба. Тэдэнтэй хөөрэлдэжэ, нийтын ажалай ямар харюусалгатайе ойлгуулжа үгөөд, ажалһаа гаргагдаһан тухайгаа түрэлхидтөө хэлэхыень гэртэнь эльгээбэб. Үглөөдэрынь хоюулаа звенодоо бусаа һэн. «Дахин ажалай журам эбдэхэгүйбди, һайнаар хүдэлхэбди» гэжэ хэлэһэндэнь найдааб. Мүнөө тэдэ хоёр хүбүүд звеногоймнай эгээл эдэбхитэй үбһэшэд болонхой.

Үхибүүдтэ заабарилха. заахаһаа гадна. тэдэнэй бодолые таажа мэдэхэ хэрэгтэй. Заримдаа ажаллажа эсэшоод, уруу дуруу болошоһон үхибүүдые харахадаа, досоомни бүрхэг, үүлэнэй тунажа байһандал үзэгдэхэ юм.

Бидэ эдеэлэлгын үедэ 20 минута соо уһанда орожо, амардаг байнабди. Һүүлээрнь харахадаш, үхибүүд барандаа хүхюутэй, эсэһэнээ мартанхайнууд, энеэлдэжэ ябаад ажаллажа байха.

Манай звеногой гэшүүд эрхимээр хүдэлөө гэжэ хэлэхэ дурамни хүрэнэ. Тэдэнэй хэһэн ажалаар сэдьхэлээ ханангиб, омогорхоноб. Нимэ ажалша бэрхэ залуушуулай ажалай «жолоо» хам барилсажа, аханарайнгаа жагсаал үргэдхэн ябалсаһандань бүришье баяртайб.

Д. ЦАГАДАЕВ,
Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой луговод, үбһэ хуряалгын звеное даагша.

Совет орон доторһ...

СИБИРИИН НЕФТИИН УРАСХАЛ

Баруун-Сибириин нефтьшэд ажалай ехэ амжалта ... Хойто зүтэй уурхайнуудай ашаглагдажа эхилһэн сагһаа ... тэдэнэр 150 миллион тонно түлишэ абаба.

Үдэрһөө үдэртэ нефть ехээр абтадаг болоно. Түсэб... жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргээд... риин нефтьшэд шэнэ уурхайнуудые ашаглана, нефть ... абана. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүн... жэлэй эхинһээ миллионһоо дээшэ тонно нефть эндэ ... байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сургутнефть НГДУ-гай түбэй хү... хеэрэлгэ.

ТАСС-ай фотохро...

СТАНОК БҮТЭЭЛГЫН ...

МОСКВА. Металл отолдог станогуудай эрдэм-шэнж... туршалгын институт (ЭНИМС)—станок бүтээлгын нау... вическэ түб мүн. Институдай хүдэлмэрилэгшэд ухаал... хёолгын хүдэлмэринүүдые шалгажа үзөөд, конструкци... дэг. Орон дотор бүтээгдэжэ байһан станогуудай о... ЭНИМС-эн хүдэлмэрилэгшэд туршадаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заһабарилагша-хэблэгшэ В. С. ... шэнэ станок заһабарилан зохёожо байна.

ТАСС-ай фотохро...

Совет автомобильнууд—х... саана

БЕЛОРУССИИН ССР. Хилэ шадар оршодог Бр... ветскэ Союзай баруун хилэнүүдэй үүдэн гэжэ тоо... Брестын түмэр замаар Советскэ Союзай тракторнууд, ... бильнууд, станогууд дэлхэйн хэдэн арбаад оронуудта ... дэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: аха дүү Польшо руу совет «З... цууд» эльгээгдэнэ.

ТАСС-ай фотохро...

ДЕПУТАТ—АРАДАЙ ЗАРАСА

Захааминай аймагай эбэртэ бодо мал шахан таргалуулха Харацайн совхозой коллектив СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй алдарта ойн hайндэрые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидэнхэй. Тус ажахы байгша оной түрүүшын хахад соо продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 103 процент дүүргээ. Гэхэтэй хамта, «Скотпром» трестын дунда 1972 оной нэгэдэхи хахадта дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр Харацайн совхоз 3-дахи hуури эзэлээ.

Энэ ажахыда 2 мянга гаран эбэртэ бодо мал, 6 мянган хонид тоолоргдоно. Тэрэшэлэн Харацайн совхозой хүдэлмэришэд мяха үйлэдбэрилхэ ба гүрэндэ худалдаха квартал бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэнэ.

Ажахын автомеханик М. И. Сахаров хүдэлмэриин 30 жэлэй стажтай. Тэрэ нютагай Совэдэй депутат hэн туладаа жолоошодой коллективэй дунда хүмүүжүүлгын ехэхэн хүдэлмэри ябуулдаг, ажалыень хинан шалгадаг. Тиимэhээ ажахын жолоошод хүдэлмэридөө hайнаар хандана.

Мүн нютагай Совэдэй депутадууд Ф. П. Федотов, М. И. Сахаров болон бусад ажахын али бүхы асуудалнуудаар hонирхожо, элирүүлhэн дутагдалнуудые дары усадхаха талаар хэмжээ абахые оролдодог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гар hаа) нютагай Совэдэй депутадууд Ф. П. Федотов, Д. Г. Базаров, М. И. Сахаров гэгшэд.

Д. БАЛДАНОВАЙ фототекст.

ҮДЭР БҮРИ—ГАБШАГАЙ АЖАЛ

(Редакцида ерэhэн бэшэгүүдэй тойм)

ҮДЭР ХОНОГОЙ үнгэрхэ бүри бүхы совет арадай hайндэр—ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн баяр дүтэлжэ байна. Энэ түүхэтэ hайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөн Буряад ороной промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай ажалшадай дунда улам эршэтэйгээр дэлгэржэ байнхай. Хүдэлмэришэд, колхозниигууд эршэмтэй hайнаар хүдэлжэ, ажалай ехэ бэлэгтэйгээр энэ hайндэрые угтахаар зоригжонхой. Ажалшадай үндэр бүтээсэтэй хүдэлмэри тухай тобшохон мэдээсэлнүүд, дэлгэрэнгы статья ба корреспонденцинүүд газетын эдэбхитэдhээ үдэр бүри редакцида орожол байдаг. Тэдэниие газетэдээ толилжо, уншагшадаа танилсуулжа байдаг заншалтайбди.

СССР-эй байгуулагдаhанhаа хойшо үнгэрhэн 50 жэл соо манай республикын аймагуудай экономико ба соёл культурада, хүн зоной hуудал байдалда аргагүй ехэ хубилалта болоо. Энээн тушаа редакцида ерэhэн бэшэгүүд соо хэлэгдэнэ. Байгша оной июлиин 2-ой номерто Саяан уулын хормойдохи Түнхэнэй, Ахын аймагуудай экономико ба культурын хүгжэлтэ тухай тодорхойгоор хэлэгдэhэн байна. КПСС-эй Ахын райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Марзаев П. Д. аймагайнгаа арад зоной туйлаhан амжалта, тэдэнэй жаргалта hайхан байдал тухай «Совет арадай аша туhаар» гэhэн статья соо хөөрэхэ зуураа, иигэжэ бэшэнэ: «Иимэ hайн hайхан байдал hуудалтай болоhондоо, Ахын аймагай хүн бүхэн алдарта Коммунис партида, түрэл Совет правительстводоо гүн сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргэжэ байдаг. Имагта агууехэ ород арадай, мүн манай ороной оломиллион арад түмэнэй үдэр бүриин анхарал, туhаламжаар иимэ ажабайдалтай болообди гэжэ мүнөө—ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй алдарта hайндэртэ бэлдэжэ байха үедэ бидэ хэлэхэ дуран хүрэгдэнэ».

Тиимэ байха ёhотойл даа. Бүхы совет арад эбтэй эетэй нэгэ бүлэ мэтээр ажаhуудаг, бэе бэедээ харилсан туhалалсадаг заншалтай болонхой. Совет арадай ажалай амжалтанууд тухай, тэдэнэрэй энэрхы сэдьхэл тухай июль hара соо редакцида олон бэшэг ороо. Саашадаашье орожо байха бээз гэжэ найдагдана.

Үнгэрөөшэ hарын тэн багаар колхоз ба совхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын харюусалгатай хүдэлмэри эхилээ. Республикын бүхэндэ шахуу хура боролтой байжа, зарим газарта ногооной ургаса урда жэлнүүдhээ hайн гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Тиимэhээ совхозуудай хүдэлмэришэд, колхозниигууд олон туhа малдаа элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэжэ абахын тула шармайн оролдожо байна. Тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ шэнэ техникэ, түрүү технологи хэрэглэхэ асуудалда ехэ анхарал табигдана. Сенаж дараhан, ногооной гурил бэлэдхэхэ хүдэлмэри хаа хаанагүй ябуулагдажа эхилээ. Тэжээл бэлэдхэлгын асуудалаар редакцида үдэр бүри олон бэшэг орожо, тэдэнэр бултадаа шахуу газетэдэ толилогдоно.

Захааминай аймагай Санагын совхоздо манай газетын хүдөө бэшэгшэдэй пост эмхидхэгдээ hэн. Тэрэ постые эндэхи сомоной Совэдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Санжитов С. Х. толгойлно. Нютагтаа соёлой хоёр жэлэй добтолгын хэр зэргэ ябажа байhан тухай, сомсоведэй депутадуудай тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсажа байhан тухай гүнзэгы удхатай корреспонденцинүүдые бэшэжэ, газетэдэ толилуулаа. Тиихэдэ тэрэ постын гэшүүн В. Бандеев түрүүшынгээ багахан бэшэг эльгээжэ, баhал газетэдэ гаргуулба.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхоздо эмхидхэгдэhэн хүдөө бэшэгшэдэй постын гэшүүд тобшо хэдэн мэдээсэлнүүдые редакцида эльгээгээ. Тэдэнь бултадаа газетэдэмнай толилогдоо hэн. Хяагтын аймагай Алтайн совхоздо газетын хүдөө бэшэгшэдэй пост hаяхан эмхидхэгдэжэ, тэрэнэй түрүүлэгшээр ажахын ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр С. Баторова баталагдаhан байна. Иимэ постнууд саашадаашье эмхидхэгдэжэ байхаар хараалагдана. Түрэл нютагтаа боложо байhан hониниие, сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө габшагай hайн ажал хэрэг тухай саг үргэлжэ уран гоё, гүнзэгы удхатай бэшэг, корреспонденцинүүдые редакцида эльгээжэ байхыень хүдөө бэшэгшэдэй постнуудай гэшүүдтэ, газетынгээ олон тоото эдэбхитэдтэ найданабди.

КПСС-эй Центральна Комитедэй майн (1972 он) Пленумэй «Партийна документнүүдые hэлгэхэ тухай» тогтоол ба «Партийна организацинуудай зорилгонууд» гэhэн асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаhан КПСС-эй райкомуудай пленумүүд Улаан-Үдын районуудта, бүхы аймагуудта июль hарада болоо. Партиин райкомуудай пленумүүд тухай тобшохон мэдээсэлнүүд абтажа, газетэдэ толилогдобо. Партиин ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэриие республикын коммунистнуудай hайшаажа, парти доторой хүдэлмэри улам hайжаруулха, партиин зэргые үшөө бэхижүүлхэ тухай дурадхалнууд райкомуудай пленумүүд дээрэ ороо. Энэ хадаа манай парти ба арадай бата нэгэдэлэй үшөө нэгэ эли тодо гэршэ болоно бшуу.

«Архидалга ба алкоголизмда эсэргүү тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүд тухай» партиин ЦК-гай, Совет правительствын тогтоолнууд, мүн энэ асуудалаар Россин Федерациин Верховно Совэдэй Президиумэй Указ хэблэлдэ толилогдоо hэн. Энэ шухала документнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ республика доторнай үргэлжэлhөөр. Архидалгатай эрид шууд тэмсэхэ хэрэгые ехэ удха шанартай дээрэ тооложо, манай газетын хуудаhануудта «Архи — амин наhанай дайсан» гэжэ шэнэ гаршаг бии болгогдобо. Энэ гаршаг доро хэдэн бэшэг толилогдоо. Республиканска больницын главна врачай орлогшо нүхэр Г. Д. Намжалцыренов энэ асуудалаар ехэхэн корреспонденци эльгээжэ, тэрэнь газетэдэ гаргагдаhан байна. Архидалгатай тэмсэл хадаа саг зуурын хэрэг бэшэ. Тиимэhээ энэ асуудалаар тодорхой бэшэгүүдые хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдhээ, эдэбхитэдhээ хүлеэнэбди.

Үнгэрhэн июль hара соо редакцида хамтадаа 363 бэшэг орожо, тэдэнэй олонхинь газетэдэ толилогдоhон байна. Газетэдэ урдань гаргагдаhан шүүмжэлхы удхатай статья, бэшэгүүд, фельетонууд тушаа хэдэн харюу абтажа, уншагшадта мэдээсэгдээ. Гэхэтэй хамта, хүтэлбэрилхы тушаалтай зарим хүдэлмэрилэгшэд газетын шүүмжэлэлдэ халирхайгаар хандажа, тэрээн тушаа ямар хэмжээнэй абтаhан тухай редакцида мэдээсэнэгүй. Иимэ ябадал саашадаа тэсэжэ болохогүй. Тиимэhээ газетэдэ толилогдоhон шүүмжэлхы удхатай статья, корреспонденцинүүд тухай мэдээсэлнүүдые зохихо эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдhөө редакци хүлеэнэ.

Ан үсхэбэрилдэг «Забайкальский» гэжэ совхозой хүдэлмэришэд ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй алдарта ойе ажалай амжалтануудаар угтаха гэжэ шиидэhэн юм. Иигэжэ тэдэнэр бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсоо hэн. Совхозой ан харууhалагшад хэлэhэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Мүнөө тэдэнэр үнэгэнэй 6.319 гүлгэ абаад, гарза гайда оруулангүй түлжүүлжэ, түсэбөө 129 процентдэ хүргөө.

Олзо ехэтэй ажахы

Норкын 62.915 гүлгэ абажа, түсэбтэ даабарияа 111 процент дүүргэбэ. Иигэжэ эмэ үнэгэн бүхэндэ 3.7 гүлгэн хүртэхэ түсэбтэй байбал, 4.78 болоhон байха юм. Тиихэдэ норкын талаар абажа харабал: даабариин ёhoop 4,28 гүлгэн байха hаа, 4,76 болоhон байна.

Тус совхоз үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь hараhаа кролигуудые үсхэбэрилжэ эхилhэн байна. Мүнөө 450 кролигтой болоод байна. Тэдэнэйнь 400 толгой эмэ. Эмэ кролигуудhаа 6.000 гүлгэ абаха даабаритай. Мүнөө 2.377 гүлгэн абтаад түлжүүлэгдэжэ байна.

Ан үсхэбэрилхэ дүй дүршэлтэй болоhон хүдэлмэришэд эндэ олон. Үнэгэ харууhалдаг А. А. Кушанарёвой даадаг бригада абаhан уялгаяа 133,7 процентээр дүүргэжэ шадаа. Мүн Т. Н. Баженовагай бригадын гэшүүд хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, даабарияа 124,5 процент дүүргээ. Түрүү бригадануудай хүдэлмэришэд П. И. Будникова, Г. И. Сапунова, С. Ф. Ткачева гэгшэд эрхим ажалаараа нүхэдэйнгөө дундаhаа шалгаржа, социалис мүрысөөндэ түрүүлнэ. Жэшээлхэдэ, нүхэр Сапунова даажа абаhан анhаа 828 гүлгэ абаха уялгатай hаа, энэ тоогоо 1033-да хүргэжэ шадаа.

Совхоз 1972 ондо хоёр миллион 650 мянган түхэриг олзо доход оруулхаар хараалhан байбал, мүнөө гурба миллион 136,5 мянган түхэриг олзо оруулаад байна.

Б. БИРБАЕВ.

Ивалгынхид илаа

ССР Союзай байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоhон «Бурводстрой» трестын Ивалгын оньhожоруулагдамал колоннын коллектив энэ жэлэй түрүүшын хахад соо эршэмтэй hайнаар хүдэлжэ гараа. Зургаа hарын туршада энэ коллектив 322 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ түсэбтэй байгаа hаа, тэрэнээ 365 мянган түхэригтэ хүргэhэн байна. Тиигэжэ 33 мянган түхэригэй барилгын хүдэлмэри түсэбhөө үлүү хэгдэбэ гээшэ.

Оньhожоруулагдамал колоннын хүдэлмэришэдэй хүсөөр жэлэй түрүүшын хахадта Оширково hууринай уhалууриин системын түрүүшын ээлжээнэй барилга дүүргэгдэжэ, ашаглалгада оруулагдаhан байна. Тэрэнэй хүсөөр овощ таридаг 42 гектар талмай уhалагдадаг болоо. Уhалууриин энэ системын хоёрдохи ээлжээнэй барилга мүнөө үргэлжэлүүлэгдэнэ.

Мүн энэ коллективэй хүдэлмэрилэгшэд Баруун-Оронгын уhалууриин системые шэнэдхэн заhабарилаа. Тэндэ хамтадаа 230 мянган түхэригэй ажал хэгдэhэн байха юм.

Жэлэй түрүүшын хахадай туршада трестын коллективэй социалис мүрысөөнэй дүнгүүдэй согсологдоходо, Ивалгын оньhожоруулагдамал колоннын коллектив эрхимлэhэн байгаа. Энэ коллективтэ «Бурводстрой» трестын захиргаанай, партийна бюро болон профсоюзай комитедэй дамжуулгын Улаан туг 250 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаhан байна.

А. НАГАСЛАЕВ.

Улаан-Үдын аймаг.

Аймагай газетэнүүд мэдээсэнэ

ТЭЭГДЭДЭ ХООЛ БАРИИТ!

Хоринн аймагай Тээгдэ нютагай столово hайнаар хүдэлнэ. Ниитын эдеэ хоолой энэ эмхидэ ороходо, хододоо ариг сэбэр, юумэ бүхэниинь таатай зохидоор табигданхай байдаг. Энэ столовын эдеэ шанагшад Антонида Хорошунова, Анна Корытова гэгшэд эдеэ хоол амтатай hайнаар бэлдэжэ, улад зоной магтаалда хүртэнэ. Эдеэ шанагшадай туhалагшад Алла Мурзина, Валентина Осокина, столовын буфетчица Анна Рябова болон бусад хоол баригшадта анхаралтайгаар хандадаг, ажал хүдэлмэридөө шадамар бэрхэнүүд юм.

Энэ столоводо бэлдэгдэhэн эдеэ хоолой зүйлнүүдэй выставкэ үнгэргэгдэдэг болонхой. «Ехэ hайн выставкэ болоо. Тортнууд илангаяа hайнаар бэлдэгдэhэн байжа, выставкэ харагшадай анхарал татаа. Столовын хүдэлмэрилэгшэдтэ ехэ амжалта хүсэнэбди» гэжэ столовын дурадхал, hанамжануудай дэбтэр соо уншаабди.

«Шэнэ Үдэ» газетэhээ.

ТҮРҮҮ КОЛЛЕКТИВ

Улаан-Үдын аймагай Ивалгын ой модоной ажахын коллектив СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан уялгаяа амжалтатай бэелүүлнэ. Жэлэй түрүүшын кварталда эрхим hайнаар хүдэлжэ, РСФСР-эй ой модоной ажахын министерствын, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртөө hэн.

Хоёрдохи кварталай туршада баhал hайнаар хүдэлжэ гараба. Энэ үе соо хэхэ хүдэлмэриингөө түсэб бүхы талаарнь амжалтатай бэелүүлээ. Аймагай промышленна предприятинуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ илаhан энэ лесхозой коллективтэ КПСС-эй райкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

Б. Л. Шишкинэй хүтэлбэрилдэг Каленово hууринай, Л. А. Нечетовой ударидадаг Тарбагатайн лесничествэнүүд ажалдаа hайн дүнгүүдтэй. Энэ лесхозой столярна цехэй хүдэлмэришэд И. А. Федоров, Ю. М. Полуполтинов, В. Б. Гомбоев, Ю. К. Брянский болон бусад бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ.

«Коммунизмын туяа» газетэhээ.

ГРАМОТАНУУДТА ХҮРТЭБЭ

Вознесеновкын ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа hайн дүнгүүдтэй ябана. Тэдэнэр эд бараанай эрьесын түсэб hараhаа hарада үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Тус ОРС-ын коллективтэ шадамар бэрхэ наймаашад олон. Тэдэнэй тоодо Руфина Яковлевна Лычкина, Лидия Михайловна Перетолчина гэгшэд орохо ёhоороо оролсоно. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй hайндэртэй дашарамдуулан, эдэ нүхэд КПСС-эй Хэжэнгын райкомой, аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаба.

«Хэжэнгын гол» газетэhээ.

ЭРХИМҮҮД ШАЛГАРАА

Ахын аймагай уран hайханай бүлгэмүүдэй харалга Орлик тосхондо болоо. Уран hайханай бүлгэмүүдэй эдэбхитэдэй олошоржо, бэлиг шадабариинь дээшэлжэ байhаниинь энэ харалга элирүүлбэ.

«Коммунизм» колхозhоо харалгада хабаадаhан артистнар гүнзэгы удхатай программатай байгаа. Энэ коллективэй гэшүүдэй гүйсэдхэhэн номер бүхэниие харагшад альга ташалгаар удэшөө. Тиигэжэ энэ коллектив түрүү hуури эзэлhэн байна. «50 лет Октября» колхозой Сорог тосхоной соёлой байшангай эдэбхитэд хоёрдохи hуурида гараа.

Уран hайханай харалгада аймагай больницын хүдэлмэрилэгшэд түрүүшынхеэ хабаадаба. Энэ коллективэй Ф. Мункорова, В. Олзошкин, В. Еманов гэгшэд харагшадай hайшаалда хүртэhэн байна.

Харалгын дүнгүүд согсологдожо, шалгарhан коллективүүдтэ Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаба.

«Малшан» газетэhээ.

БЭЛЭН БОЛОНХОЙ

Аймагай hургуулинуудта hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэлгэ түлэг дундаа ябажа байнхай. Шэбэртын дунда hургуулиин коллектив энэ хүдэлмэриие эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэбэ.

Тус hургуулиин багшанарай, техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр hургуулиин байшан, мебель заhабарилагдаа, полынь шэрдэгдээ, сонхонуудынь шэллэгдээ. Ерэхэ үбэлдөө хэрэгтэй болохо түлеэн гүйсэд бэлдэгдэнхэй. hуралсалай ба техническэ хэрэгсэлнүүд абтаhан байна.

hуралсалай шэнэ жэлhээ эхилжэ, Дабаата, Гутай нютагуудай багахан эхин hургуулинууд хаагдажа, тэндэхи үхибүүд Шэбэртэдэ hураха юм. Тиимэhээ тэдэндэ шэнэ интернат баригдажа дүүргэгдээ.

«Бэшүүрэй таряашан» газетэhээ.

Социалис оронуудаар

МНР-эй промышленностиин үүргэ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Оронойнгоо экономикодо Монголой промышленностиин дүүргэдэг үүргэ улам дээшэлнэ. Эндэхи промышленность мүнөө бүхы продукциин 34 процентые бүтээн гаргана: хилын саана, орон дотор худалдагдаха продукциин хахадыень шахуу үйлэдбэрилдэг.

Энэ табан жэлдэ МНР-эй хүдэлмэришэн ангиин үмэнэ ехэ зорилгонууд табигданхай. Арадай ажахын түсэбэй ёhoop, промышленностиин бүхы продукциин хэмжээн 1975 он болотор 53—56 процентээр, промышленна продукциин ургалтынь дундуур хэмжээн 10 процентээр дээшэлхэ юм. Тиигэжэ продукци үйлэдбэрилгэдэ промышленностиин оруулдаг хубитань 40 процентээр ургаха.

Гол вокзал

ВАРШАВА. (ТАСС). Арадай засагта Польшын ниислэлдэ түмэр харгын түбэй вокзал баригдажа эхилээ. Вокзалай бүхы шухала байранууд, тэрэ тоодо перронууд, газар доро байха юм.

ГДР-эй түмэр замай транспорт

БЕРЛИН. (ТАСС). Городой, город шадархи электрическэ түмэр зам ГДР-эй ниитын транспортын шухала хубинь болоно. Тэрэнэй поезднууд бүхы пассажирнуудай гурбанай нэгэ хубиие гэхэ гү, али 1,7 миллион хүниие үдэр бүри зөөнэ. Электрическэ транспорт саашадаашье бусад транспортhаа үлүү hайн байхань дамжаггүй. ГДР-эй транспортын министр О. Арндт «Нойес Дойчланд» газетэдэ энээн тухай бэшэбэ. Берлин, Лейпциг, Галле, Росток, Магдебург гэхэ мэтэ түбүүдтэхи түмэр замай аса hалаанууд 1975 он болотор улам үргэдхэгдэхэhээ гадна, электропоезднуудай ябаса нилээд түргэдхэгдэхэ.

«Треска» гэжэ комбинат

БЕЛГРАД. (ТАСС). Югослави дотор, мүн хилын саагуур мэдээжэ дүшэ гаран предприятиhаа бүридэhэн «Треска» гэжэ мебельнэ комбинатда үшөө нэгэ фабрика нэмэбэ. Македоной Кавадар хотодо панелиин хабтагайнуудые гаргаха предприяти ашаглалгада үгтөө.

Македониин ниислэл — Скопледэ үйлэдбэриин түбтэй «Треска» комбинат ороной республиканuудта барандань шахуу филиалнуудтай юм. Энэ комбинатда баригдаhан гэрнүүдые, мүн эндэ бүтээгдэhэн мебельнүүдые югослав бүлэ бүхэн абаха аргатай. Столовын, унтаха таhалгануудай гарнитур, кухниин болон канцеляриин мебель гэхэ мэтэ элдэб янзын хэрэгсэлнүүдые тус комбинат бүтээн гаргадаг.

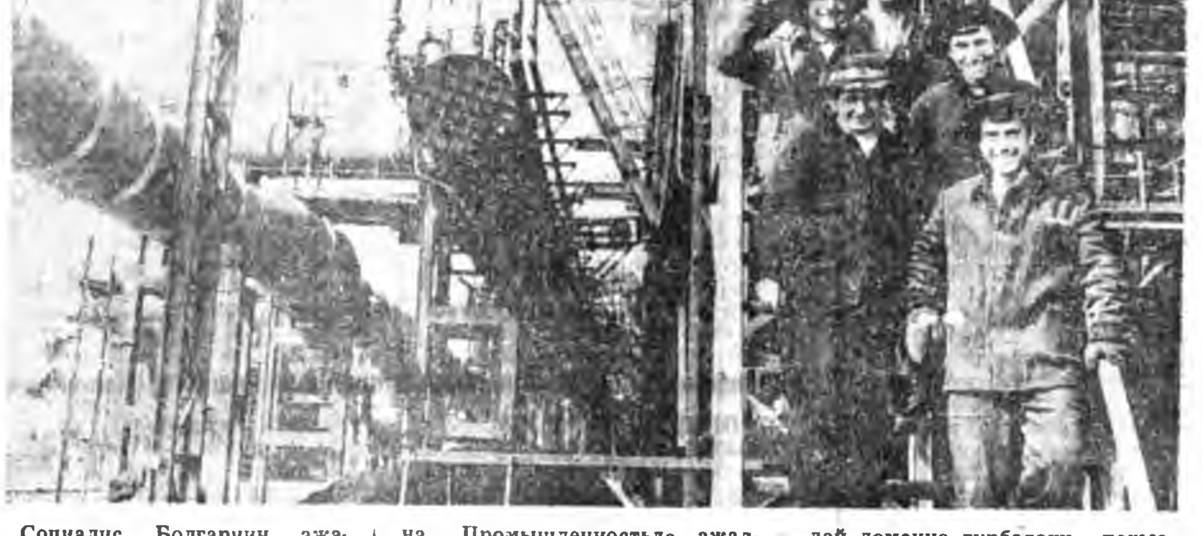

Социалис Болгариин ажабайдалда залуушуулай үүргэ тон ехэ. Национальна экономикын элдэб hалбарнуудта 16-hаа 30 хүрэтэр наhатай миллион шахуу хүнүүд ажаллана. Промышленностьда ажалладаг болгарнуудай 38 процентнь залуушуул юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кремиковско металлургическа комбинатай доменно гурбадахи цехые залуу хүдэлмэришэд хангана. Залуушуул — коллективэй омогорхол.

БТА-ТАСС-ай фото.

ЧЕХОСЛОВАК таряашадай амжалтанууд тухай баяртай мэдээнүүд үдэр бүри ерэжэл байна. Механизаторнууд эндэ ехэ үүргэ дүүргэнэ. Энэ республикын тарялан дээрэ оньhон техникын үргэлжэ хэрэглэгдэдэг болоhон хадань тиимэшье байнгүй яахаб. Орон дотор бүтээгдэhэн техникэhээ гадна ГДР, СССР-hээ абтаhан техникэ эндэ hайнаар хэрэглэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Комарно шадархи Хотин гэжэ хүдөө ажахын кооперативай тарялан дээрэ агрономууд таряанай болбосорhые шалгажа байна. Саанань совет «СК-4» комбайн харагдана.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

Загаhа барилгын флот

ГАВАНА. (ТАСС). Кубадахи загаhа барилгын флодто шэнэ онгосонууд нэмэбэ. Загаhа барилгын мэргэжэл олгохо «Андрес Гонсалес Линес» гэжэ дээдэ hургуулиин 100 гаран курсантда холуур тамарха штурманай, судовой мастерай, электро-радио-түхеэрэлгын, загаhа бариха ба буйлуулха мэргэжэлтэдэй үнэмшэлгэнүүд барюулагдаа.

Республикын загаhа барилгын флодые мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдээр хангадаг энэ hургуулиин эмхидхэгдэhэнhээ хойшо эгээл олон мэргэжэлтэд байгша ондо бэлдэгдэбэ. «Викторна де Хирон» гэжэ училищи, бусад hургуулинуудые дүүргэгшэд hаядаа ажалай вахтада жагсахань.

Кубада загаhа барилгын хэрэгэй хүгжэлтэтэй хамта, залуу мэргэжэлтэд олоор бэлдэгдэнэ. СССР-эй, бусад социалис оронуудай мэргэжэлтэдэй туhаламжаар мүнөө сагай техникэ, загаhа барилгын түрүү онол аргануудые түгэс шудалhан Кубын загаhашад олзо оршоёо улам арьбадхана.

КНДР-эй шахтернуудай амжалта

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Арадай засагта Корейдэ шулуу нүүрhэ малтан абалгын хэмжээн жэлhээ жэлдэ нэмэнэ. Урда Хамген провинциин шахтёрнууд «хара алта» малтан абалгаар ехэ амжалта туйлаа. Хүндэ ажал оньhожоруулhанай, урлан нарижуулгын дурадхалнуудые нэбтэрүүлhэнэй ашаар шулуу нүүрhэ малтан абалгаяа үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиhээ 1.3 дахин нэмээбэ.

Ковоцко шахтын проходчигууд ажалай түрүү аргануудые, шэнэ түхеэрэлгэ хэрэглэн, түсэбөө үдэр бүри 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

Республикын шахтернууд 1972 онойнгоо түсэбые октябриин 10 болотор дүүргэхэ уялга абаа.

ЕРЭЭДҮЙН ОЛИМПИЙЦҮҮД ГҮ?..

Үйлсын командануудай слёдһоо уламжалһан бодолнууд

ҮЙЛСЫН КОМАНДАНУУД... Һонёор соностоно аабза? Ондоогоор юун гэжэ нэрлэлтэйб? Тэсэд юумэн нэрээрээ бэшэ, удхаараа сэгнэгдэдэг гээшэ ааб даа.

Харин үйлсэ үйлсын хүүгэдые гулидхажа, спортивна командануудые эмхидхэхэ гээшэ нилээхэн ехэ удха шанартай гэжэ һанагдана. Энэ хадаа нийслэл хотымнай эдиршүүлые спортдо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ талаар горитойхон үүргэ бэелүүлнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Улаан-Үдэдэ ниитын эмхинүүдэй, арадай гэгээрэлэй зургаануудай, домоуправлениинүүдэй зүгһөө энэ хэрэгтэ нилээд ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо. Зарим домоуправлениинүүд, томо томо коллективүүд мүнгэ һомолжо, хүүгэдэй клубуудые нээдэг. Тэрэ клубуудай дэргэдэ мүн лэ спортивна команда эмхидхэгдэдэг. Жэшээнь, Железнодорожно районой 65-дахи домоуправлениин дэргэдэ «Космос» гэжэ нэрэтэй хүүгэдэй таһалга бии. Тэрэнэй дэргэдэ спортивна секцинүүд хүдэлдэг. Тэндэ эдиршүүл футболоор, волейболоор, баскетболоор, шатараар, теннисээр һонирхохо, бэеэ һорихо аргатай. Харин судна-бүтээлгын завод өөрынгөө хүдэлмэришэдэй хүүгэдтэ «Чайка» гэжэ клуб нээжэ үгэһэн юм. Тэрэ клубта ябадаг багашуул элдэб юумэ дархалжа, уран гартай болохоһоо гадна, дүршэлтэй багшанарай хүтэлбэри доро спортын орёо о..ьһо шудалдаг байха юм. Бүхы дээрээ город соо хүүгэдэй 23 клуб хүдэлнэ. Тэдэнэй 13-ниинь жилуправлениин үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн.

— Юрэдөө, нимэ юумэл даа,— гэжэ Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй арадай гэгээрэлэй таһагые даагша Д. Б. Бутуханов хөөрэнэ. — Городой зарим үхибүүд эдир техникүүдэй станциин, пионе! нүүдэй байшангай элдэб кружогто ябадаг ааб даа. Олон һурагшад өөр өөрынгөө һургуулиин кружогуудай, спортивна секцинүүдэй хүдэлмэридэ хабаададаг. Мүн хүүгэдэй спортивна һургуулида ябаашад олон. Теэд илангаяа зунай амаралтын үедэ хэды үхибүүд хаанашье бэшэ үлэдэг гэжэ һананат? Гэртээ харууһатайшье, үгышье үхибүүд байха. Минил зайжа, тоомоо таһаралдажа ябанхаар, нимэнүүд командада хамжажа, сүлөөтэй сагаа бэедээ туһатайгаар үнгэргэхэ бэшэ гү?..

Доржо Балихаевичай хэлээшэ тон зүб даа. Һаһаа гүйсеэдүйшүүлэй зүгһөө ормоо алдаха, хулигаантаха, хожомоо архиин «амта таниха» ябадал юундэ үзэгдэнэб гэбэл, тэдэнэр ургажа ябаһан эдир хүсэеэ ниитэдэ туһатай хэрэгтэ хандуулжа һураагүй, хүүтэд..й коллектив соо «үлтиреөгүй» байна. Тиимэһээ сүлөөтэй сагаа яажа үнгэргэхэеэ мэдэхэгүй байна бшуу. Энээн дээрэһээ уламжалхада, үйлсын команда эмхидхэлгын удха шанар угаа ехэ гэжэ үшөө дахин дабтая.

ЖЭЛ БҮРИ ҮЙЛСЫН командануудай хоорондо спортын элдэб зүйлөөр мүрысөөн үнгэргэгдэнэ. Үйлсэ үйлсөөрөө үнгэргэгдэһэн спортивна тэмсээлдэ илагшад район соо түрүү һуури эзэлхын түлөө тэмсэдэг. Тэндэ түрүүлжэ гарагшад городской слёдто хабаадаха эрхэ олодог юм ха.

Үнгэрэгшэ гарагай гурбанда Загарайн аймагай Дабаата гэжэ нютагта үйлсын командануудай городской слёт эхилээ һэн. Хүүгэдые, слёдой эмхидхэгшэдые һуулгаһан хэдэн томо автобус городһоо зүүлһэн ехэ харгыгаар шунгиналдан, Эрхирэгһээ зүүн хойно оршодог Дабаата гэжэ бишыхан һууринние аладлаад, хойшоо зура сохин, алишье тээһэз хуһан шутыгаар хүреэлэгдэһэн талмайда хүрэжэ тогголой. Тэндэ городой гурбан районой түлөөлэгшэд — хамта дээрээ зуу гаран хүүгэд сугларaa.

— Мүнөө жэлэй слет СССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ойдо зорюулагдаба, — гэжэ спортивна мүрысөөнүүдэй ахамад судья В. В. Клименко мэдүүлээ. Слёт нээлгын ёһололдо КПСС-эй горкомой түлөөлэгшэ В. В. Заикина, гороное даагша Д. Б. Бутуханов, горжилуправлениин начальник Власов, ВЛКСМ-эй обкомой, горкомой, райкомуудай секретарьнар байлсаа. ВЛКСМ-эй горкомой секретарь А. Лоскутников слёдой начальнигаар томилогдоһон байгаа.

Амаршалгын үгэнүүдэй хэлэгдэһэнэй һүүлээр нёдондоной слёдто илаһан Октябрьска районой түлөөлэгшэд мүрысөөнэй туг үргэжэ хинсхүүлээ.

УРЖАДЭР, СЛЕДОЙ гурбадахи үдэрэй ябажа байхада, хамаг мүрысөөнүүд түгэсэжэ, гурбан үдэр соо үргэлжэлһэн шанга тэмсэлэй дүн гаргагдаа. Хүн бүхэн, команда бүхэн шадал соогоо үнэн сэхээр тэмсээ. Судьянаршье үнэн сэхээр, нюур сахилтагүйгөөр сэгнэлтыень гаргадаг байгаа.

Тобшолжо хэлэбэл, Советскэ районой эдир спортсменүүд командаараа түрүү һуури эзэлээ. Нёдондо Советскэ районой үйлсын командანууд, клубууд ахиршаг бэлэдхэлтэй байһанаа харуулжа, һуулшын һууридa гараһан юм. Харин мүнөө жэлдэ тэдэнэр хэн байһанаа харуулха гэжэ эрмэлзэн, бүтүүхэн шүдэеэ зуугаад лэ бэлдээ гээшэ аабза. Нёдондо түрүү һуури эзэлһэн Октябрьска районой эдиршүүл командаараа хоёрдохи һууриин шанда хүртөө...

Хэрбээ үйлсын командануудтай саг үргэлжэ хүдэлмэри ябуулаад байбал, хожомоо нэгэл удхатай байхал даа. Ногоогоо ултигдөөгүй талмай дээрэ түрүүшын үдэр футболой наада эхилһэн «Космос» (энэ команда футболоор нэгэдэхи һуури эзэлээ), «Орлёнок» гэжэ нэрэтэй командануудай эдир футболистнарай бүмбэгэ буляалдажа, шардайлдашатараа гүйлдэхые, бартаа руу сэхэ үдьхэлэгдэһэн бүмбэгые, Коля хүбүүнэй саб шүүрэн унахые харахадаа, эдээнэй дундаһаа олимпийскэ чемпионуудшье гараагүй һаа, таблицын һүүлшын һуури «шэмэглэн» ябаһан «Сэлэнгын» тугые дээшэнь үргэжэ шадаха зон гараха бээз гэжэ һанагдаа һэн.

Яажа мэдэхэбши? Мүнөөдэр үмдэнэйнгөө түрние шуужархёод, бүмбэгэ эрьюулэн гүйжэ ябатараа, ойлгомторгүй айлай сонхо тэһэлжэрхёод, хүршэнэртөө шоо үзүүлжэ, түрэлхидтөө хараалгажа байдаг, орбогорхон һамбайтай хүбүүхэй хожомоо гэнтэ олимпийскэ чемпионой лентэ зүүгээд, түрэл Буряадайнгаа нэрые алдарщуулха заяатай байха аалам? Тэсэжэ ядан, сэсэрлиг саад соогуур миин гүйлдэжэ ябадаг эдиршүүлые хүүгэдэй клубуудай хүдэлмэридэ хамжуулхадаа, тэдэниие юрэл һамааруулха бэшэ, харин хүмүүжүүлэгшэдэй, ехэшүүлэй зүгһөө холын зорилго табигдаха ёһотой гэжэ һанагдана.

Ц. ДОНДОГОИ,
манай корр.

Түрэл нютагни.
А. НИМАЕВАЙ фото

УДААН ХҮЛЕЭГДЭҺЭ ИЛАЛТА

Футбол

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр үнгэргэгдэһэн наадан 5:0 тоотойгоор дүүрэжэ, Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадиондо сугларагшадые баясуулаа.

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонодо түрүү һуури эзэлхын түлөө наадажа ябаһан «А» классай футболистнууд энэ үдэр ээлжээтэ уулзалгаяа үнгэргэһэн байна. Манай «Сэлэнгэ» командада айлшаар Эрхүүгэй «Аэрофлот» командын футболистнууд ерэһэн байгаа. Энэ жэлэй хоёр наадaнда «Сэлэнгэ» командын футболистнууд эдэнэрээ хоёр удаа—өөрынгөө, мүн айлшадай стадион дээрэ 1:0 гэһэн тоотойгоор шүүһэн һааб даа.

Энэ жэлдэ муугаар наадажа ябаһан «Сэлэнгэ» мүнөөдэр хэр зэргэ тулалдажа гарагша ааб гэһэн асуудал олониие һонирхуулаа бшуу.

Наадaнай эхилэн сасуу «Сэлэнгэ» командын футболистнууд һайн добтолгонуудые эмхидхэжэ, стадиондо сугларагшадаа баясуулна. Добтологшод Валерий Михнов, Николай Дорофеев, Анатолий Михнов, Алексей Кизеев болон бусад хэзээ хэзээнэйхиһээ абьяастайгаар наадан, мэнэ мэнэ тоо нээхээр добтолхо юм. Ээлжээтэ нэгэ добтолгын үедэ манай Валерий Михнов аалиханаар аад, мэхэтэйгээр бүмбэгэ сохижо, тоо нээһэн байна. Энээнэй удаа хэдэхэн минутын үнгэрөөд байхада, айлшадай хамгаалагшадай нэгэн мэгдэһэндээ өөрынгөө ворота руу бүмбэгэ оруулжархёо.

2:0 тоотойгоор шүүжэ ябаһан «Сэлэнгэ» командын футболистнууд наадaнай хоёрдохи хахадта добтолго, хамгаалгаяа бүри һайн болгоно. 52-дохи минутын... жа байхада Алексей Ки... абаһан бүмбэгэеэ айлшад... рота тээшэ сохиходонь, Ни... Дорофеев тодон абажа, т... намнаһаар намнаад, айл... вратариин урда гансаараа... жэ ерээ. Бүмбэгэшье со... жо, вратарь Корженко ур... харһандаа гараа һэхэрээд... хэ баатай болобо.

Гоё һайнаар, урматайгаа... толһон Улаан-Үдын футбо... нууд наадaнайнгаа сэхэн... гые айлшадай воротагай... үнгэргэнэ. Тиинһээр талмай... руун захаар хүсэтэйгөөр... доһон бүмбэгэ айлшадай... алдажа, манай добтологшо... сандр Щелочков үшөө нэгэ... бэдэхи бүмбэгэ ворота ру... хижорхёо.

Айлшад харюугай... хэжэ, «Сэлэнгын» хамгаал... вратариие тухашаруулха...

Наадан дүүрэхэ тээшээ... хой, хоёр командын фут... нууд добтололсожол мэдэ... да «Сэлэнгэ» командын ф... листнууд илангаяа булю... хээр, һайнаар наадана гэ... дэглэлтэй. Ээлжээтэ добт... ороһон Улаан-Үдын фут... нууд табадахи бүмбэгэ айл... ворота руу оруулжа, ... хүлеэгдэһэн эрхим илалта... лаа бшуу.

Удаадахи наадан манай... дион дээрэ августын 10-д... гэргэгдэхэ. Айлшаар Пет... ловск-Камчатский хотын ... кан» команда ерэхэ бо... Энэ наадаяа эрхим һайна... гэргэжэ, шухала очко ко... даа асархыень «Сэлэн... Футболистнуудта хүсэе.

Б. ЦЫРЕМПИЛ...

ФИШЕР—«ШҮҮГДЭЭБ» ГЭБЭ

РЕЙКЬЯВИК, августын 7. (ТАСС). Шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн арбан нэгэдэхи наадaнда Борис Спасский шүүжэ гараба. Сагаанаар наадаһан дэлхэйн чемпионой гуша нэгэдэхи ябадалай удаа Роберт Фишер «шүүгдээб» гэжэ мэдэрхэ баатай болоо.

Ндаданай тоо 6,5:4,5 болоо. Фишер түрүүлжэ ябана.

Удаадахи наадан мүнөөдэр—августын 8-да үнгэргэгдэхэ. Фишер сагаанаар наадаха.

НЬЮ-ЙОРК

Патриодуудай шанга сохилто

ТАСС

Куангчи хотые эзэмдэн абахын тула американ авиациин дэмжэлгээр һүүлэй зургаан неделиин турша соо сайгон сэрэгүүд хархис ябуулгануудаа улам үргэдхэһэн байна. Дахуул сэрэгүүдэй добтолгонуудта патриотическа хүсэнүүд шанга харюу сохилто хэнэ. Артиллереэр буудалганууд, бомбын тэһэрэлгэнүүд минутынше туршада замханагүй. Энэ хэрэм хотые бүһэлжэ, эзэмдэн абахын тула үнгэрһэн сүүдхын турша соо сайгон десантнигууд хэдэн добтолго хэһэн байна. Тиихэдэнь Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй артиллеристнүүд дайсанай харата ябуулгануудые буруу һүргөө гэжэ АП агентствын корреспондент мэдээсэнэ. Дахуул армиин солдадууд улам эршэмтэйгээр добтолхые оролдоходоо, сүлөөлэлгын хүсэнүүдые сухарюулха зорилготойгоор сайгоной хидой табиһан минэнүүдтэ дайрагдаһан байха юм.

Стратегическэ «B-52» түхэлэй хэдэн арбаад бомбардировщигууд хото шадарай нютагуудта мянга гаран тонно бомбо хаяа.

Куангчи хотоһоо урагшаа Тхыатхиен провинцида Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд дайшалхы ябуулгануудаа улам эдэбхижүүлжэ байна. Тус провинциин түб болохо Хюэ хотоһоо баруун-урдуур шанга байлдаанууд болоно.

Сайгонһоо баруун-урдуур 80 километртэ оршодог Тайнинь провинцида эшээлһэн американ сэрэгүүдэй хэлхеэ холбооной түбые патриодууд, ракетээр, миномедоор буудаа. Урда Вьетнамай, Камбоджын нютагуудта добтолжо, бомбо хаяхаяа ниидэһэн США-гай самоледуудай хойноһоо энэ түб хиналта хэдэг юм.

Дананг, Бьенхоа хотонуудтахи дайсанай агаарай-сэрэгэй баазанууд һамна буудагдажа, ехэ гээлтэ хоролтодо ороһон байна. Американ агентствэнүүдэй баримтануудай ёһоор, американ сэрэгэй 50 гаран алба хаагшад, дахуул армиин олон арбаад солдадууд хүлһөө буулгагдаа, шархатаа.

ХАНОЙ. (ТАСС). Партизан дайнай добтолхы ябуулга ба тактикые үргэнөөр ашаглан, Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд сайгон дахуул армиин сэрэгүүдтэ эдэбхитэйгээр добтолжо, тэдэниие ехэ гээлтэдэ оруулна.

Сүлөөлэлгэ гэдэг хэблэлэй агентствын баримтануудай ёһоор, августын түрүүшын гурбан үдэрэй турша соо патриодууд Куангчи, Тхыатхиен провинцинуудта дайсанай 450 шахуу солдадые хүлһөөнь буулгаа, 7 самолёт буудажа унагаагаа, 15 ехэ буу һандаагаа. Һомо хэрэгсэлнүүдтэй склад тэһэлһэн, ехэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые эзэмдэн абаһан байна.

Энэ үе соо ороной урдуурхи Биньлонг, Митхо провинцинуудта дайлалдажа байһан национальна сүлөөлэлгын хүсэнүүд дайсанай 200 гаран солдадые хүлһөөнь буулгаа, шархатаагаа, сэрэгэй ехэ техникэ һандаагаа.

НЬЮ-ЙОРК.

ҺУНГАЛТЫН УРДА ТЭЭ КОММУНИСТНУУДАЙ ТЭМСЭЛ

ТАСС

Компартиин кандидадуудые президентын һунгалтануудта дуугаа үгэлгын списогүүдтэ оруулхые арсахадаа, 8 штадай засагаархид США-гай конституци эбдэнэ гээшэ гэжэ Компартиин һунгуулиин ажалые хүтэлбэрилэгшэ Хосе Ристоруччи, «Дейли уорлд» газетэдэ интервью үгэхэдөө, мэдүүлээ. Засагаархидай зүгһөө гаргагдаһан хуули буса эдэ ябуулгануудые буруушаажа, Компарти эдэбхитэй тэмсэл хэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Ниитын эмхинүүд, тэрэ тоодо «Граждан эрхэ сүлөөе хамгаалха холбоон» энэ тэмсэлдэнь Компартида эдэбхитэй туһа хүргэнэ.

Компартиин кандидадууд Гэс Холл, Джарвис Тайнер гэгшэдые дуугаа үгэлгын списогтэ оруулхын тула оройдоол 5000 хүнэй гар табиха хэрэгтэй байгаа һаань, Компарти 9600 хүнэй гараа табиһан петици Огайо штадта эльгээһэн байна. Петицидэ гараа табиһан хүнүүдые айлган һүрдөөхын, тула засагаархид харата ябуулгануудые хэнэ.

43 мянган хүнэй гараа табяад байгаашье һаань, Пенсильвани штадта Компартиин эльгээһэн петициие генегальна прокурор буруушааһан байна. Һунгалтануудта хабаадахые Компартиие хориһон штадай хуули бии юм гэжэ засагаархид тэмдэглэһэн байна.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

КАРАЧИ. (ТАСС). 1972—1973 онуудта Советскэ Союз ба Пакистанай хоорондо гэгээрэлэй, эрдэм наукын, соёл культурын, искусствын, спортын талаар харилсаа холбоо байгуулха тухай хэлсээн Исламабадта баталагдан абтаа.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын уһанай хаалтануудые, даамбануудые, бусад барилгануудые американ авиациин зэрлиг бүдүүлигээр бомбодожо байһыень США-гай арад зон буруушаана.

ДРВ-гэй уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые бомбодолгые зогсоохо эрилтэ табиһан тогтоолые бүлэг сенаторнууд, тэрэ тоодо Э. Кеннеди, Дж. Танни, Ф. Харрис гэгшэд сенадаи үзэмжэдэ табяа. Эдэ хархис ябуулгануудһаа уламжалан, ехэ үер болоно, хүн зон олоороо хосоржо магад гэжэ тогтсол дотор тэмдэглэгдэнэ.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай конгрессэй сенат сэрэгэй гаргашануудта мүнгэ ехээр һомолхо тухай хуулиин проектые һайшаажа, американ налог түлэгшэдые хүндэ хүшэр байдалда оруулба. Дэлхэйн элдэб районуудта США-гай сэрэгэй 375 бааза барилгада, тэдэниие һангалгада 2,55 миллиард доллар һомолхо тухай хуулиин проектые сенаторнууд олонхиин дуугаар һайшаагаа.

Гадаадын хэрэгүүдээр сенадай комиссиин түрүүлэгшэ У. Фулбрайт энэ хуулиин проектые буруушаан дуугаа үгэхэдөө, хариин оронуудта пентагоной баазануудые үргэдхэһэнэй шухала хэрэгтэй байлгада һэжэг табиһан байна.

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын зенитчигүүд американ 2 истребитель буудажа унагааба.

Тиигэһэнэй һүүлээр Хойто Вьетнамай газар нютагуудта добтолходо, патриодуудай шанга харюу сохилтоор унагаагдаһан американ самолёдуудай тоо 3.797-до хүрэбэ гэжэ ВИА агентство тэмдэглэнэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). Вьетнамай асуудалаар дүрбэн гүрэнэй Париждахи зүблөөнэй 153-дахи пленарна заседани Парижай Клебер авенюдэхи Уласхоорондын конференцинүүдэй байшан соо нээгдээ.

САНТЬЯГО. (ТАСС). Правительствын Генеральна секретариин тушаал эзэлжэ байһан Хайме Суарес Чилиин дотоодын хэрэгүүдэй министрээр томилогдоо. Х. Суарес — соосиалис партиин политкомиссиин гэшүүн.

Ороной дотоодын хэрэгүүдэй урдын министр Эрнан Дель Канто Арадай нэгэдэлэй правительствын Генеральна секретариин тушаалда томилогдоһон байна.

КОПЕНГАГЕН. (ТАСС). Эндэхи «Интуристын» түлөөлэлгэтэ эмхидэ «Советскэ Союз тухай юу мэдэхэбта?» гэһэн конкурсдо илагшадта шангууд барюулагдаба.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан конкурсдо хабаадагшад СССР-эй түүхэ болон географяар хэдэн асуудалнуудта харюусаһан байгаа. Даниин хэдэн зуугаад эрхэтэд конкурсдо хабаадаа.

Орхусска университедэй студент басаган Лена Витнес, Хадерслев хотын гимназида һурадаг 16-тай һурагша Эгон Паульсен гэгшэд түрүүшын хоер шанда хүртэжэ, Москва, Ленинград хотонуудта аяншалан ошохо болобо.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй Центральна Комитедтэ. КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. «Мүрысөөнэй туужа бэшэг»—суглуулбари. «Тэжээл бэлэдхэлгэ — эршэтэ ажал»—суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Түрүү ябаха эрхэ» — Л. Синегрибовэй корреспонденци. «Үндэр аша үрын түлөө» — В. Вороновой статья. Түрэл орондомнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Хүн бүхэндэ — дунда һуралсал» С. Дмитриевэй статья. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанахи һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Анхарагты: ой модон амаржа байна» —В. Красновагай статья. Нютаг нютагай һонин.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.00—СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан дамжуулга. 18.30—«Без легенд» гэһэн документальна фильм. 19.10—үхибүүдтэ зорюулагдаһан мультфильмнүүд. 19.30—телепанорама. 19.50—«Поезда пришли на выставку» гэһэн киноочерк. 20.10—«Факел» гэһэн залуушуулда зорюулагдаһан программа. 21.00—«Утро благоразумного человека» гэһэн уран һайханай фильм. 23.30—үдэшын концерт.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

ТЭМСЭЛШЭ ВЬЕТНАМТАЙ ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЭ

Вьетнамда США-гай хэжэ байһан «бузар бузагай» дайнда эсэргүүсэн тэмсэдэг буруушаалгын хүдэлөөн бүхы дэлхэй дээрэ улам үргэн дэлисэтэй боложо байна. США ээрхэг түримхэй ябуулгаяа «бага болгожо», энэ зүрилдөөе «эбэй ёһоор» шиидхэхэ гэжэ эрмэлзэнэ гэһэншүүгээр дэлхэйн олониитын һанамжа төөрюулхэ гэһэн Вашингтоной хүтэлбэрилэгшэдэй бүхы һанаашалга оролдолгонууд буруу һүрөө. Вьетнамда хэжэ байгаа дээрмэдэхы дайгаа США али болохоор үргэдхэжэ байна гээд ушар баримтанууд гэршэлнэ.

Уласхоорондын эрхын эли бодо нормонуудые бүдүүлигээр хазагайруулан, дүрбэн жэлэй саада тээ абаһан уялгануудаа мартажархёод, США Вьетнамай Демократическа Республикые гэмтэ ёһоор бомбодолгоёо таһалгаряагүйгөөр үргэдхэнэ. Тэдэнэр Хойто Вьетнамай городууд болон тосхонуудые, промышленна предприятинуудые, һургуулинууд болон больницануудые түсэбтэ ёһоор һандаргаана. Тэдэнэр энэ ороной амгалан һууһан улад зондо эсэргүү хюдалгын дай хэжэ байна. Вьетнамай газар дээрэ байһан али бүхы амиды юумэндэ эсэргүү дай хэлгын эгээл бузар муухай арга методүүдые Америкын стратегүүдэй бэелүүлжэ байһан ушар бүхы оронуудта, тэрэ тоодо США-да, уур зэбүүрхэл түрүүлнэ. Нэн түрүүн «метеорологическа» дайнай хэрэгсэлнүүд гэдэг тухай эндэ хэлэгдэнэ. Эдэ хэрэгсэлнүүд хадаа туйлай ехэ хүсэтэй һалхи шуурга, гал түймэр бии болгохо аргатай юм. Хойто Вьетнамай уһанай хаалтанууд болон эрьеын бэхилэлтэнүүдые саг үргэлжэ бомбодохо тухай эндэ мүн лэ хэлэгдэнэ. Уһанай эдэ техническэ түхеэрэлгэнүүдые һандаргаад байбал, хосоролгын аюултай үер болохо байна.

«Нью-Йорк таймс» газетын мэдэрһэнэй ёһоор, уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые зорюута сэдьхэлээр һандаргаха гээшэ «сэрэгэй гэмтэ ябадал» гэжэ США-гай туһамаршад болохо оронуудай хүтэлбэрилхы тушаалтад сэгнэдэг байха юм. ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм Вьетнамай Демократическа Республикын уһанай хаалта болон эрьеын бэхилэлтэнүүдые бомбодолгые эрид шууд буруушаагаад, энэ бомбодолгоёо дары болюулха гэһэн эрилтэ табяа. К. Вальдхаймай хэһэн мэдүүлгэ Вашингтоной зонхилхы бүлэгүүдэй дурыень нюуса далдагүйгөөр гутаагаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энээнтэй дашарамдуулан, США-гай президент Никсон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлээ. США-гай баримталдаг политика хадаа «эрьеын бэхилэлтэнүүдые бомбодохо ябадал хараалнагүй» гэһэншүүгээр тэрэ мэдүүлээ. Никсонэй хэһэн энэ мэдүүлгэдэ үнгэржэ ерэхэдээ Америкын буржуазна хэблэл ехэл һэжэглэнгээр хандаһан байха юм. «ДРВ-гэй уһанай хаалтануудые бомбодохоео болихо тухай Вальдхаймай хэһэн уряада харюу болгон, США-гай правительство ушар байдалые худал хуурмагаар харуулаад, гол асуудалһаа хулжаа» гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ бэшээ һэн. Харин ушар байдалынь нимэ: апрельһээ мүнөөдэр хүрэтэр США-гай авиаци ДРВ-гэй уһанай техническэ түхеэрэлгэнүүдые 170 гара дахин бомбодоһон байха юм.

Иимэ эрхэ байдалда Вьетнамай арадуудтай һаналаа нэгэдэлгын түлөө Европын коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай конференци Парижда болоо һэн. Энэ конференци хадаа эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэдэг Индохитадай патриодуудай тэмсэлые дэмжэхын тула ажал ябуулгаяа нэгэдүүлхыень дэлхэйн түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдые нэгэн дуугаар абаһан мэдүүлгэ соогоо уряалһан байна.

ГРЕЦИ. СЭРЭГЭЙ ЗАСАГААРХИД МЭХЭ ГОХО ГАРГАНА

Грециин полковнигуудай правительствые «ехээр шэнэдхэн хубилгаха» тухай Афинада соносхогдоо. Пападопулосай кабинедтэ юһэн шэнэ министрнүүд, арбан гурбан министрнүүдэй орлогшонор оруулагдаа. Грециие толгойлогшо Г. Пападопулос премьер-министрэй, гадаадын хэрэгүүдэй ба национальна оборонын министрэй гол тушаалнуудые даажа байһынгаа хажуугаар өөрынгөө засаг түрые улам бэхижүүлхын тулада саашанхи хэмжээнүүдые абаһан байха юм. Тэрэ хадаа өөрынгөө дүү Константин Пападопулосые гол шухала министерствэнүүдэй нэгые толгойлогшоор томилоо.

Министрнүүдэй шэнэ кабинедэй үмэнэ үгэ хэлэхэ зуураа, Пападопулос хадаа «арад зондоо алба хэхэ» тухай, хуули ёһонуудые сахиха ба гражданин бүхэнэй эрхые хүндэлхэ тухай олон табые шашаһан байна.

Зүгөөр иимэрхүү худал хуурмаг мэдүүлгэнүүд хэнэйшье толгой эрьюулжэ шадахагүй. Грецидэ трибуналнуудай элдэб эсээр аашалжа байхада, түрмэ түшэнүүдтэ, концлагерьнуудта урдынхидаал мэтэ политическэ зэмэлэлгээр хаагдаһан хэдэн мянгаад хүнүүдэй зобожо тулижа байхада ямар хуули ёһонууд тухай хэлэлтэй гээшэб. Ороной экономическа байдал хүшэр хүндэ байһан зандаа. «Хара полковнигуудай» засаг түрэ хариин, нэн түрүүн Америкын капиталда богоһо үүдээ үргэнөөр сэлинхэй. Энээнһээ болоно Афина гадаадын оронуудта аргагүй ехэ үритэй болонхой. Үри шэриеэ түлэхэ ба гадаадын оронуудһаа урьһаламжа абаһанайнгаа түлөө процент түлэхэ хэрэгтэ жэлдээ 200 миллион үлүүтэй доллар гаргашалдаг байна. Налог татабариие эрид ехээр дээшэлүүлжэ, өөһэдынгөө үри шэриие ажалшадай хүзүүндэ сэрэгэй засагаархид тохоно.

Грециин арад зон нимэ байдалтай эбсэнэгүй. Хатуу шэрүүн гүрдэлгэ мүрдэлгэ хээшье һаань, мүнөөнэй засаг түрэдэ эсэргүүсэлтын хүсэн улам ехэ болоно байнхай. Олохон предприятинуудта фашизмда эсэргүү нюуса комитедүүд байгуулагданхай.

Иимэ эрхэ байдалда сэрэгэй засагаархид шэнэ мэхэ гохо, элдэб эсын ааша гаргаха баатай болоно. 1967 ондо фашис урбалта эдэбхитэйгээр хэлсэһэн хүнүүд Пападопулосай шэнэ кабинедтэ министрнүүдэй тушаал даажа абаа. Тэдэнэй олонхинь һүүлшын жэлнүүдтэ «ямаршье ажалгүй» байһан юм. Засаг түрэеэ «тааруу, тиимэ хамаагүйшэг» болгоһон хэбэр үзүүлхын тулада тэдэниие нэгэ хэды саг соо хүдөө нютагуудта гаргаа һэн. Мүнөө тэдэнэр һөөргөө Афинада бусажа байна. Тиимэ болохолоороо, Грециин сэрэгэйхидэй эгээл хархис түлөөлэгшэдые правительствада оруулха тухай эндэ хэлэгдэнэ гээшэ. Грециин сэрэгэйхид домократическа ямаршье шэнэдхэн хубилалтануудта эсэргүүсэн тэмсэдэг, саашадаа Грециие Дундада далайн зүүн зүгтэхи США-гай сэрэгэй бааза болгохо гэһэн замаар дабшадаг байха юм.

Н. ЧИГИРЬ,
С. ЛОСЕВ,
Г. СКОБЕЛЕВ

ХИЛЫН ГААНАҺАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ПАРИЖ

ЭЭРХЭГ ТҮРИМХ... ЯБУУЛГА ЗОГСОО...

Вьетнамай Демократ...
Республикын уһанай х...
нуудые, бусад түхеэрэ...
дые Холбоото Штадууд...
гаряагүй бомбодожо байһ...
жэ газетын Ханойдо...
корреспондент Тео Ронко...
нитедэ» бэшэнэ. Июлиин...
һоо 31 болотор аме...
авиаци Тхайбинь провинц...
уһанай хаалтануудые,...
рэлгэнүүдые 35 газараар...
на бомбодоһон байна...
рэ мэдээсэнэ. Июлиин...
США-гай самолёдууд...
гэжэ общинада 12 бомбо...
даа, Чали мүрэн дээрэхи...
та ехээр һандааһан,19...
шадай гэр байра һанда...
байгаа.

США-гай юстициин...
министр Рамсей Кларк...
статьягай автортай хамта...
рикан авиациин добтол...
зарнуудаар ябахадаа, эдэ...
һандаралнуудые нюдөөр...
раһан байха юм. «Эдэ...
долгонууд хүн зондо ех...
тохёолдуулна» гэжэ тэр...
руунь мэдүүлээ һэн.

Теэд арад зоной зори...
халжа шадахагүй гэжэ...
ните» бэшэнэ. Бомбо...
үедэ һандаргагдаһан...
хаалта болон гэрнүүдые...
гээжэ байһан вьетнамай...
шэн габьяата ажал эн...
батална. Вьетнамда б...
байһан сэрэгэй ябуулга...
зогсоохын тула эрид...
тэмсэл ябуулхые газет...
хэйн олониитые уряална...

НЬЮ-ЙОРК

Бэрчиин бүлгэмэй гэ... —кандидат

Хархис реакционер,...
Бэрчиин бүлгэмэй»...
Джон Шмиц эгээн хархис...
рикан партиһаа» США...
президентын тушаалда...
дадаар дэбжүүлэгдээ. Тус...
тиин съезд Луисвиллдэ б...

1968 ондо президент...
галтануудта кандидатура...
жүүлһэн, Алабама штад...
бернатор расист Дж. Уол...
энэ партиһаа кандидат б...
аабза гэжэ тоолоһон юм...
гөөр тэрэнэй бэедэ хоро...
гын һүүлээр аргалуулжа...
һан Дж. Уоллес «бэемни...
гэжэ шалтаг барин...
«американ партиһаа» США...
президентын тушаалда...
датураяа дэбжүүлхые т...
таар арсаба.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ...

Н-03690. Заказ №...